

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

över förslag till översiktsplan för Uppsala kommun, inklusive MKB

2016-04-28

ARBETSMATERIAL 2016-04-08

INNEHÅLL SAMRÅDSREDOGÖRELSE

INTRODUKTION OCH SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	5
INTRODUKTION	5
<i>Samrådsaktiviteterna</i>	<i>5</i>
<i>Samrådssvaren</i>	<i>5</i>
<i>Läsanvisning</i>	<i>5</i>
STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS FÖRSLAG TILL STÖRRE REVIDERINGAR	6
ALLMÄNNA SYNPUNKTER PÅ PLANPROCESSEN	7
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>7</i>
SYNPUNKTER PÅ AVSNITT MÅL FÖR UPPSALAS LÅNGSIKTIGA UTVECKLING - KOMMUNENS VILJEINRIKTNING INOM FYRA TEMAOMRÅDEN	8
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>9</i>
SYNPUNKTER PÅ AVSNITT PRINCIPER FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD	10
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>11</i>
SYNPUNKTER PÅ AVSNITT FRÅN SJU SCENARIER TILL TVÅ STRUKTURBILDER.....	11
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>12</i>
SYNPUNKTER PÅ PLANKARTAN OCH AVSNITT PLANBESKRIVNING	14
ALLMÄNNA SYNPUNKTER PÅ PLANBESKRIVNINGEN	14
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>14</i>
ALLMÄNNA SYNPUNKTER PÅ PLANKARTAN.....	15
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>15</i>
MARK- OCH VATTENANVÄNDNING, KATEGORIVISA SYNPUNKTER	16
STADSVÄVEN	16
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:.....</i>	<i>16</i>
INNERSTADEN	17
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:.....</i>	<i>17</i>
STADSNOD OCH STADSDELSNODER.....	17
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>18</i>
HANDELSOMRÅDE	18
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>18</i>
BYTESPUNKT FÖR KOLLEKTIVTRAFIK	19
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:.....</i>	<i>19</i>
STADSSTRÅK	19
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>19</i>
STÖRRE UTVECKLINGSOMRÅDE.....	19
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>20</i>
PARK- OCH NATURLÄNK	21
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:.....</i>	<i>21</i>
STADENS OMLAND.....	22
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>22</i>
TÄTORTER OCH LANDSBYGD.....	23
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>23</i>
PRIORITERAD TÄTORT	24
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>25</i>
SERVICENOD.....	25
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>25</i>
LANDSBYGD	26
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar.....</i>	<i>26</i>
LÅGSTRÅLANDE ZON.....	27

<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	27
VERKSAMHETSOMRÅDE	27
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	28
PARK OCH NATUR	28
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	29
FÖRESLAGET NATURRESERVAT	30
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	30
STORT NATUROMRÅDE	30
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	30
Å-STRÅK, VÄRDEFULLA VATTEN OCH VATTENNÄRA OMRÅDEN	31
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	31
VATTENKVALITET	31
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	32
ÅSENS GRUNDVATTEN	32
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	33
TRANSPORTINFRASTRUKTUR	33
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	34
CYKEL/CYKELSTRÅK	35
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	35
KOLLEKTIVTRAFIK/KOLLEKTIVTRAFIKSTRÅK	36
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	36
VÄGRESERVAT OCH BROLÄNKAR	36
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	38
JÄRNVÄGSRESERVAT, STATIONSRESERVAT, LOGISTIKPUNKT FÖR TÅG OCH JÄRNVÄGSDEPÅ	39
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	40
FLYGPLATS	41
<i>Stadsförvaltningens kommentar</i>	41
PENDLARPARKERING	41
<i>Stadsförvaltningens kommentar</i>	42
TEKNISK FÖRSÖRJNING	42
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	43
KULTURMILJÖ	45
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	45
SYNPUNKTER PÅ GENOMFÖRANDE.....	46
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	46
ÖVRIGA SYNPUNKTER	47
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	47
SYNPUNKTER OM RIKSINTRESSEN.....	47
GENERELLT.....	47
KULTURMILJÖ	47
RIKSINTRESSE NATURVÅRD, NATURA 2000-OMRÅDEN	48
KOMMUNIKATIONER	49
ANLÄGGNINGAR FÖR DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING	49
FRILUFTSLIVET	49
TOTALFÖRSVARET.....	49
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	49
SYNPUNKTER PÅ DEL C: HÅLLBARHETSBEDÖMNING	52
<i>Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar</i>	52
REMISSINSTANSER OCH INKOMNA REMISSVAR	53

Introduktion och sammanfattande bedömning

Introduktion

Samrådsaktiviteterna

Kommunstyrelsen beslutade i augusti 2015 att gå ut på samråd med ett förslag till översiktsplan för kommunen. Samrådstiden varade från 15 september till 15 november 2015. Samrådshandlingen skickades till ca 300 instanser. Samrådshandlingen, en kortversion och ett antal underlagsrapporter har vidare varit tillgängliga på kommunens webbplats, på Kommuninformation och på bibliotek. Från Kommuninformation har man kunnat hämta eller beställa samrådshandlingarna. Annonsering har skett i tidningar.

Fyra olika offentliga möten arrangerades, varav det första hade fokus på landsbygden. En bemannad utställning har funnits i gallerian på Stationsgatan 12, där också samrådsmöten ägde rum. Därutöver har tjänstemän och förtroendevalda deltagit vid möten som arrangerats av andra organisationer efter uppmaning att bjuda in oss för att berätta om översiktsplaneförslaget. Sammantaget genomfördes ca 25 aktiviteter med direktmedverkan av tjänstemän. Pressmeddelanden har skickats ut och flera medieinslag har förekommit.

Samrådssvaren

Sammanlagt har cirka 130 yttranden inkommit. Av dessa har cirka 30 yttranden kommit från privatpersoner. Bland de instanser som svarat finns utöver länsstyrelsen flera statliga myndigheter och offentliga aktörer med verksamhet i kommunen. Några regionala organ, fem kommuner och tretton kommunala bolag och nämnder har lämnat svar. Flera fastighetsägare och byggherrar har svarat och synpunkter från några lokala samhällsföreningar och hembygdsföreningar har kommit in. Vidare har tre partier svarat liksom många andra organisationer.

Läsanvisning

Samrådsredogörelsen följer samrådshandlingens struktur. Det innebär att du hittar de sammanfattade yttrandena och kommentarerna under de kapitel som de berör. De viktigaste förändringarna som föranleds av samrådssynpunkterna finns sammanfattade först i dokumentet.

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till större revideringar

Efter samrådet har samrådsunderlaget preciserats och fördjupats. Nedan sammanfattas de större förändringarna.

1. Planförslaget har kompletterats med ett avsnitt med utgångspunkter samt fem viktiga frågor att hantera i närtid.
2. Planförslagets övergripande prioriteringar av så kallade allmänna intressen har komprimerats och kortats avsevärt. Fyra prioriterade områden, men inga mål, föreslås, liksom insatser för de närmaste fem till tio åren.
3. Samrådshandlingens två strukturbilder "enkärning" respektive "flerkärning" har lagts ihop till en sammanvägd strukturbild och tidshorizonten har skjutits till bortom 2050.
4. Det innebär att ytterligare en stadsnod med stationsläge föreslås, vid Börjetull, liksom stationsläge längre västerut längs en ny Enköpingsbana.
5. Ett stadsstråk har tillkommit för att koppla samman Börjetull och stadsnoden i Gottsunda-Ultuna med kapacitetsstark kollektivtrafik, med avstickare till Rosendal.
6. Ett markreservat för att möjliggöra ovan nämnda stadsstråk har lagts till, liksom ett reservat för breddning för kollektivtrafikkörfält på Bärbyleden mellan Börjetull och Berthåga. Åt andra hållet kopplas Börjetull samman med stadsnoden i Gränby via den befintliga Bärbyleden.
7. Övriga stadsstråk tillika kollektivtrafikens huvudstråk har förtydligats och kompletterats med reservat på de sträckor där det idag saknas transportinfrastruktur. Det gäller bland annat Fyrislundstråket mellan Gnistarondellen och Bergbrunna.
8. Förslag till platser för pendlarparkeringar i anslutning till hållplatser på landsbygden har förts in på plankartan
9. För innerstaden har planen kompletterats med en plankarta som bygger på förslaget till innerstadsstrategi (KSN 2014-0505).
10. Förutsättningarna för bygglov på landsbygden har förtydligats, tillsammans med en beskrivning av vad som prövas vid ansökningar om förhandsbesked och bygglov. Innebörden är korfattat att ny bostadsbebyggelse bör tillkomma som enstaka friliggande småhus.
11. Ramstalund markeras nu som servicenod och inte prioriterad tätort.
12. Några grönområden och parker, som i samrådet inte markerades på plankartan, ingår nu, exempelvis Stadsträdgården, Tunåsen och Södra Kronparken. Stabby backe och Stabbyskogen har avgränsats till att bara innefatta bara just dessa delar. De gröna stråken inkluderar nu flertal Linnéstigar.
13. Inriktningarna för mark- och vattenanvändning har fördjupats och kompletterats med preciseringar för respektive markanvändningskategori.
14. Planförslaget har kompletterats med riktlinjer för alla mark- och vattenområden för att tydliggöra hänsyn till allmänna intressen, hushållning och utveckling. Det innebär att bland annat vattenkvalitet hanteras genom sådana riktlinjer.
15. Riksintressedelen kompletteras med vissa andra intressen av nationell betydelse, två föreslagna riksintressen för vattenförsörjning respektive friluftliv samt därutöver totalförsvarets övningsområde, kraftledningarna i nationella stamnätet och brukningsvärd jordbruksmark.

Kapitelvis sammanfattning av inkomna synpunkter samt stadsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Allmänna synpunkter på planprocessen

Länsstyrelsen och Barnombudsmannen efterlyser barns delaktighet i planeringsprocessen. Barnombudsmannen frågar om det finns en strategi för att involvera barn och unga i översiktsplaneringsarbetet, och Länsstyrelsen önskar se en redovisning av hur barn har varit delaktiga hittills i processen samt hur barn ska få möjlighet att påverka planen framöver. Kulturnämnden anser att barn och unga måste vara med och uttrycka sina tankar, önskemål och synpunkter i planeringsprocessen för att barn och ungas perspektiv och behov ska framgå tydligt.

Länsstyrelsen vill se konsekvensanalyser tidigt i processen samt en användning av jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i planeringen av infrastruktur, kollektivtrafik och bostäder. Myndigheten påpekar även att en ny lag om gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända kan inträda i kraft från och med 1 mars 2016 och önskar därmed ett resonemang kring integrationsperspektivet i planen.

Några markägare efterfrågar dialog för framtida möjligheter till utveckling av markanvändningen samt framhåller att de har känt sig överkörda i processen hittills. Därtill har flera privatpersoner kommenterat att landsbygden inte känner sig delaktiga samt att det efterfrågas en översiktsplan för hela kommunen. Några organisationer såsom Tankesmedjan grön stad och LRFs kommungrupp uttrycker ett intresse att få medverka i framtida dialog. Vidare påpekar Tankesmedjan grön stad att de saknar en aktiv dialog med medborgarna där det inte handlar om att enbart ge synpunkter utan att medborgare får vara med i planprocessen genom aktivt deltagande.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Kommunen arbetar aktivt med att tillgodose barnperspektivet i sitt arbete. Ett exempel är att kommunstyrelsen ska utreda olika former för barn och unga att påverka beslut som rör dem. Barnombudsmannen var en aktiv part i framtagande av den gällande översiktsplanen ÖP 2010. Eftersom inriktningarna från ÖP 2010 i stort står sig även i detta förslag till nya översiktsplan har inte samma ansträngningar skett denna gång. Även jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv är mycket viktiga och prioriterade för kommunen. Hållbarhetsbedömningen har uppdaterats med ett större fokus på dessa frågor.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att kommunen är tydlig i kontakt med markägare, oavsett vilket instans i kommunen som berörs. När det gäller landsbygden har kommunen en aktiv dialog inom ramen för bland annat landsbygdsforum och det pågående arbetet med landsbygdsprogram. Det senare har i delar samordnats med översiktplanarbetet.

Förvaltningen instämmer i att det finns stora fördelar med tidiga konsekvensanalyser. Det är en prioriterad fråga att utveckla verktyg för att synliggöra även sociala perspektiv i planeringen liksom att synliggöra barns perspektiv. I arbetet med översiktplanen har vi, utöver miljöbedömningen, gjort en hållbarhetsbedömning. (Se vidare avsnittet hållbarhetsbedömning.) I det fortsatta arbetet med hållbarhetsbedömningen kommer vi att ytterligare förtydliga de sociala aspekterna och även barnperspektivet.

Synpunkter på avsnitt Mål för Uppsalas långsiktiga utveckling - kommunens viljeinriktning inom fyra temaområden

Är det rätt områden att prioritera?

Temaområdena är relevanta, anser bland annat Uppsala Parkering AB, LRF och flera privatpersoner. Uppsalahem AB och Kulturnämnden är positiva till att temaområdena speglar en viljeinriktning, medan Lindbackens Fastighets AB uppfattar att områdena är mer konstanteranden än viljeyttringar. Bland annat Kristdemokraterna är positiva till det långa tidsperspektivet, till 2050. Flera privatpersoner betonar näringslivet, universitet och fortsatt fokus på en hög befolkningstillväxt. Centerpartiet vill att kunskapsprofilen för Uppsala lyfts fram tydligare. Uppsalas roll i och utanför länet och i storregionen behöver lyfts fram menar Regionförbundet Uppsala län, Stockholms läns landsting (SLL), Handelskammaren och privatpersoner. SLL pekar på Uppsala som del i stråket Stockholm-Uppsala och i hela östra Mellansverige. Regionförbundet påminner om att översiktplanen bör koordineras med den kommande regionala strategin, RUS. Jordens vänner saknar ett temaområde som behandlar ekologisk hållbarhet.

Är det rätt mål som prioriteras?

Över 60 yttranden innehåller synpunkter som berör frågan om vad som bör prioriteras för att vägleda översiktplanen. Flera remissinstanser föreslår kompletteringar och ger förslag på hopslagningar, bland annat Kulturnämnden, Miljö- och hälsoskydds-nämnden, Plan- och byggnadsnämnden, Föreningen Vårda Uppsala, Naturskyddsföreningen, Föreningen Klimataktion och Vattenfall Värme Uppsala AB. Omsorgsnämnden, Moderaterna, Lindbackens Fastighets AB och Handelskammaren anser att målen är för många, går in i varandra och att de är för ordrika. Centerpartiet anser att en del punkter befinner sig utanför vad som hör till en översiktsplan.

Bostäder och bostadsbyggande betonas av flera instanser, liksom mätbara etappmål. Omsorgsnämnden, Handelskammaren, Kristdemokraterna, Moderaterna, Lindbackens fastigheter och Fastighetsägarna MittNord anser att målet om att bygga 3 000 bostäder per år ska vara styrande. Även Uppsalahem AB vill ha ett tydligt mål för att öka byggtakten. Man framhåller även behov av ekonomiska mål som kan hålla nere kostnader för kommunen, för att dämpa prisutvecklingen på bostäder och hålla en rimlig nivå på hyran för hyresrätter. Vidare menar man att det behövs en strategi för att uppnå de sociala målen, bland annat variation i prisbild för det som byggs. Privatpersoner framhåller att det behövs ett överskott av bostäder för att få rörlighet på bostadsmarknaden, att boende för äldre behöver uppmärksammas mer, att man måste bygga för alla och att det är viktigt att bostadsegregationen inte ökar.

Länsstyrelsen är särskilt positiv till de mål som signalerar social hållbarhet, vilket man menar lyfter fram möjligheterna att styra mot ökad jämställdhet och jämlikhet, och som synliggör barn, äldre människor och personer med funktionsnedsättningar. Omsorgsnämnden respektive äldrenämnden är positiva till att tillgänglighet, trygghet, inkludering och trafiksäkerhet. Uppsalahem AB är positiva till effektiva och månfunktionella ytor och till målen om bostadsförsörjningen. Naturskyddsföreningen, privatpersoner och Länsstyrelsen tycker att det är bra att ekosystemtjänster lyfts fram. Många instanser är särskilt positiva till målet om ansvarsfull och uthållig samhällsutveckling, bland annat flera privatpersoner, Uppsala cykelförening, Naturskyddsföreningen, Miljö- och hälsoskydds-nämnden och Föreningen Klimataktion.

Flera privatpersoner tar upp balansen mellan stad och landsbygd. En privatperson uppfattar att målen är fokuserade på staden trots att de antas gälla för hela kommunen. En synpunkt som framförs av flera privatpersoner handlar om att befolkningstillväxten bör spridas i kommunen. En privatperson föreslår mål om fler invånare på landsbygden och Centerpartiet föreslår att det bör finnas ett mål där andelen bosatta på landsbygden i relation till boende i staden inte ska minska under planperioden. Även Länsstyrelsen anser att det behövs ökad uppmärksamhet på landsbygden, särskilt utifrån landsbygdsbornas livsmiljö.

Lindbacken Fastighets AB och Handelskammaren i Uppsala län saknar en vision för översiktplanen som målen kan relatera till. Handelskammaren, Lindbackens Fastighets AB och Uppsala cykelförening

anser att målen bör kunna kvantifieras för att kunna uppnås samt följas upp. Gatu- och samhällsmiljönämnden poängterar att det är viktigt att det framgår vilka allmänna intressen som väger tyngre än andra. Även JM AB och Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det behövs resonemang om hur målkonflikter ska hanteras. Länsstyrelsen anser i att det i några fall saknas åtgärder till målen, exempelvis om hur det tätortsnära friluftslivet ska utvecklas samt för klimatanpassning. Länsstyrelsen kommenterar också att det är otydligt hur målen relaterar till markanvändningskartan. Föreningen Vårda Uppsala anser att målen bör ha en koppling till de nationella miljö kvalitetsmålen..

Vad kan du/ni särskilt bidra med?

Några enstaka instanser svarar konkret på vad man som aktör själv kan bidra med. Vattenfall Värme Uppsala AB vill gärna medverka i att ta fram en utvecklingsplan för vattenburen värmedistribution och fjärrkyla. NCC föreslår att samarbeten utvecklas mellan näringsliv och offentlig sektor och för att utöka delaktigheten hos invånarna.

Fattas något som är viktigt för stadens, tätorternas och landsbygdernas utveckling?

Många synpunkter handlar om infrastruktur och teknik. Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att hela-resan-perspektivet bör genomsyra kollektivtrafiken och att det bör finnas utrymme för cykelparkeringar vid bytespunkter i kollektivtrafiken. Vidare vill nämnden att fotgängare och deras perspektiv ska lyftas fram, att översiktsplanen behöver vara öppen för ny teknik och nya sätt att röra sig på. Uppsala Parkerings AB anser att det saknas en samlad beskrivning av parkering för både bil och cykel. Vattenfall Värme AB vill att det beskrivs tydligare hur möjligheterna till godstransport på järnväg kan förstärkas i framtiden. Det gäller både bangården och industrispåret till Vattenfalls anläggning i Boländerna. Cykelfrämjandet saknar en diskussion om hur den svenska fordonsflottan ska vara fossiloberoende om 15 år och att Sverige ska vara klimat-neutralt till 2050 . Man efterlyser en trafikplan med konkreta mål för trafikandelarna för cykel, bil och kollektivtrafik. Uppsala cykelförening vill att cykeln ska synas som ett bärande trafikslag. Föreningen Klimataktionen vill ha ett ännu mer visionärt synsätt till klimatmålen och anser att ambitionen för minskad bilism är för låg. Jordens Vänner och Föreningen Klimataktion vill genom småskalig energiproduktion se en omställning till 100 procent förnybar energi, kretsloppsbasead vattenrening med mera.

Länsstyrelsen vill lägga större fokus på landsbygden och dess utveckling. Några privatpersoner saknar en landsbygdsstrategi för att få till ett ökat byggande utanför Uppsala tätort. Rasbo i samverkan saknar en beskrivning av landsbygdens resurser och potential. Föreningen saknar perspektivet hur klimatförändringar och befolkningsökning kommer att påverka landsbygdens roll och samspelet mellan stad och land och nämner bland annat lokal livsmedelsförsörjning, behov av bostäder, arbetstillfällen och ytkrävande energianläggningar. En privatperson tycker att det saknas förståelse för transporter till och från staden och landsbygden. Jordens Vänner vill se en utredning för bostadsbyggande längs stråk i två mils radie från centrum samt finansieringslösningar för bostadsbyggande i områden utanför stadskärnan. Tankesmedjan grön stad saknar en grönplan. Uppsala Naturskyddsförening vill att riksintressen, vattenförvaltningsfrågor och miljö kvalitetsnormer presenteras i avsnittet. Sveriges geologiska undersökning vill att åsen lyfts fram som en särskild viktig fråga. En privatperson vill att det ska framgå att Uppsala kommuns långsiktiga miljö- och klimatmål är inkluderade i målen. Idrotts- och fritidsnämnden anser bland annat att idrott bör nämnas i "Uppsala Världen" och att hänsyn ska tas till individens möjligheter till idrott i bostadsnära lägen i "En Kommun för alla". Kulturnämnden anser att kulturaspekter och fria ytor för barn och unga bör finnas med i uppräkningsav allmänna intressen.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Det är glädjande att så många lämnat synpunkter på avsnittet om planens övergripande prioriteringar. Det ger en bra grund för bearbetningen. I samrådet redovisades en bred palett med förslag på viktiga frågor och insatser inom fyra sektorövergripande teman. Dessa bygger på gällande översiktplan och på aktuella kunskapsunderlag, kommunala styrdokument och nationella och regionala mål och program. Syftet med att samlat redovisa ambitioner och åtgärder är att få en samsyn om vad planen förväntas att åstadkomma och att motivera de fysiska inriktningarna som planen föreslår. Avsnittet ska även ligga till grund för att identifiera viktiga insatser, möjliggöra löpande uppföljning och underlätta en "rullande planering" med koppling till kommunens årliga mål- och budgetprocess. Förvaltningen bedömer att de fyra

prioriterade områdena i stora drag kan utgöra grunden i utställningsförslaget, men att de behöver avgränsas och komprimeras för att bli hanterbara. Samrådets mål två om Uppsala som föregångare i ansvarfull samhällsutveckling ges större tyngd i enlighet med ett stort antal remissvar samtidigt som frågan om att vi blir fler tydligare lyfts fram som utgångspunkt för planförslaget. Den sektorövergripande ansatsen behålls. Att översiktplanen handlar om hela kommunens utveckling förtydligas. Några viktiga frågor som kräver insatser både i närtid och på sikt behöver lyftas fram ytterligare däribland Uppsalas regionala och storregionala roll, bostadsförsörjningen och ekosystemtjänster. Prioriteringarna bör även visa på en öppenhet, där så är relevant och möjligt, till användningen av ny teknik.

Synpunkter på avsnitt Principer för samhällsbyggnad

Är det här rätt principer? Underlättar de förståelsen för hur kommunen ska utvecklas?

Flertalet remissinstanser som kommenterat principerna är positiva, bland annat Länsstyrelsen, Kulturnämnden, Uppsala kommuns Fastighets AB, Vattenfall Värme AB, SLL, tankesmedjan grön stad, Håbo kommun, GTS och privatpersoner ställer sig positiva till principerna. Håbo kommun ser utvecklingspotential hos principerna men anser att det behöver preciseras när och hur de ska användas. Föreningen Vårda Uppsala ser potential i att principerna kan användas vid avväganden om eventuell bebyggelse på jordbruksmark. Jordens Vänner, gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN) och plan- och byggnadsnämnden (PBN) saknar en princip om ekologisk hållbarhet och ekosystemtjänster: En privatperson saknar principer om att värna gröna stråk. Uppsala Parkering AB vill att parkering som en del av transportsystemet och bebyggelsestrukturen ska läggas till i principerna. Bland annat Länsstyrelsen efterlyser en beskrivning av hur avvägningar ska göras mellan de olika principerna.

Öka tätheten i noder och stråk: Flera yttranden berör begreppet täthet, och konflikter som kan uppstå vid förtätning. Vad som menas med att "öka tätheten" behöver definieras enligt PBN. Täthetens påverkan på miljöer, på trängsel och i förvaltningsskedet behöver analyseras, anser Föreningen Vårda Uppsala och gatu- och samhällsbyggnadsnämnden, GSN. Bland annat Handelskammaren och Lindbackens Fastigheter AB är positiva till principen och vill att den tillämpas på hela kommunen, både i staden och på landsbygden. PBN uppfattar att denna princip väger tyngre än övriga principer. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att avsteg från principen ska kunna göras när det finns starka skäl. Nämnden anser även att en spridd bebyggelse ibland kan behövas som komplement. Förtätningen måste inkludera hela stadsmiljön, den sociala dimensionen och hur stadsdelar kan byggas ihop för att minska segregationen, anser Arbetsmarknadsnämnden. Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd vill att grönytor ska behållas vid förtätning. En privatperson föreslår att varje bygd i kommunen ska utvecklas till ett fungerande sammanhållet område med en servicenod eller tätort som kärna och kopplas samman med varandra.

Blanda: Centerpartiet framhåller vikten av att attrahera olika typer av kommuninvånare till noderna. PBN anser att blandning av bebyggelsens karaktär inte ska regleras på översiktsplanenivå, samt att enhetlig utformning också kan ha ett värde. Nämnden anser att kommunen ska föregå med gott exempel genom sina nämnder och fastighetsbolag för att uppnå en blandning av verksamheter och karaktärer.

Koppla samman: Miljö och hälsoskyddsnämnden föreslår följande prioriteringsordning i korsningspunkter: Grönstruktur, transportsystem, stadsrum och bebyggelse. Detta för att säkerställa upplevelse av kontinuitet samt spridning av arter. Centerpartiet anser att grönområden, fotgängare och cyklister bör få högsta prioritet. En privatperson saknar en beskrivning av hur landsbygderna och orterna inom en bygd ska kopplas samman med varandra. JM AB anser att sammankopplingen ska ske på sådant sätt som respekterar de boendes behov av privata ytor.

Närhet: Handelskammaren och Lindbackens Fastighets AB anser att närhet ska ha ett fokus på tillgänglighet därför att alla inte kan ha nära till allt. Centerpartiet betonar att bredband är viktigt. Arbetsmarknadsnämnden anser att principen kan användas för att motverka segregation genom att förstärka områdets närhet till resurser inom offentlig och privat service, föreningsliv, arbete, sjukvård.

JM AB anser att principen behöver utvecklas och exemplifieras. Miljö och hälsoskyddsnämnden anser att det är bra med tydliga tidsangivelser som skapar förutsättningar för kreativa lösningar.

Utnyttja och utveckla det plats specifika: Föreningen Vårda Uppsala menar att principen bör användas för att säkerställa kommunens särart. Lindbackens Fastighets AB lyfter fram det befintliga i den bebyggda miljön, Centerpartiet anser att platsens karaktär ska tas tillvara och inte ersättas av något som inte har koppling till platsen. Även miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter fram behov att skydd och föreslår en samhällsbyggnadsprincip för detta. Gatu- och samhällsmiljönämnden framhåller att plats specifika värden inte alltid tål förändringar och att det är svårt att kombinera trafikstråk med bebyggelse tillägg och grönstråk.

Skapa mervärden: Centerpartiet och Föreningen Vårda Uppsala anser att principen kan tas bort eller slås ihop med de andra principerna. Miljö och hälsoskyddsnämnden anser att "främjar människors hälsa" bör läggas till.

Samordna investeringar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att principen är otydlig och ger utrymme för tolkningar. JM AB upplever att det saknas en prioritering mellan projekt och efterlyser en kommunal prioriteringsordning.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Principerna handlar dels om utvecklingen av den fysiska strukturen (närhet, koppla samman, blanda, stråk och noder), dels om att tillämpa ett långsiktigt förhållningssätt i samhällsbyggnad (skapa mervärden, samordna investeringar, utgå från platsen). Detta tydliggörs i utställningsförslaget, liksom att principernas innebörd förklaras närmare, bland annat för att underlätta förståelsen för hur de kan komplettera varandra. Hänvisningar görs också för att tydliggöra kopplingen till mark- och vattenanvändning, och därmed till efterföljande beslut och planläggning.

Synpunkter på avsnitt Från sju scenarier till två strukturbilder

Saknar du/ni något scenario som skulle kunna fungera? Kan man kombinera innehållet i strukturbilderna på andra bättre sätt?

Remissinstanserna utvecklar flera varianter på de samrådshandlingens studerade scenarier. Länsstyrelsen menar att det skulle vara intressant att utveckla scenario 2: Stationsorter till strukturbilden "Enkärnig stad- flerkärnig kommun" och efterlyser större skillnad mellan strukturbilderna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att scenario 6 och 4 kan kombineras för kortsiktiga lösningar. Lantmäteriet saknar ett alternativ med ökad exploatering på höjden i Uppsalas olika stadsdelar samt flerbostadshus i mindre tätorter.

Några privatpersoner betonar ett scenario med en flerkärnig kommun. Jordens vänner vill se en strukturbild med tät bebyggelse längs kollektivtrafikstråk utan ytterligare förtätning av staden. En privatperson menar att perspektivet saknas om att människor inte ska behöva ta sig in till centrala Uppsala och en annan privatperson ifrågasätter att bostadsbebyggelse koncentreras i orter eftersom många människor vill bo på landsbygden. Tankesmedjan grön stad föreslår en strukturbild där planeringen utgår från den befintliga grönstrukturen. Privatpersoner vill se ett scenario om vad som händer vid klimatförändringar respektive ha ytterligare fokus på Uppsala "Sydost". Vidare föreslås en kombination av strukturbilder där Gottsunda prioriteras för att motverka ökad segregation.

Vad innebär respektive strukturbild för dig/er?

De flesta instanserna förordar den flerkärniga strukturbilden utifrån dess lämplighet, flexibilitet, tillgänglighet samt hantering av tillväxten till Uppsala, bland annat Aspholmens Fastighets AB, Uppsala Pensionärsföreningars samarbetsråd, Regionförbundet, Centerpartiet, Stockholms läns landsting, Statens fastighetsverk, Lindbackens Fastighets AB, Fastighetsägarna MittNord och Rosendals Fastigheter. Den flerkärniga strukturbilden framhålls som mest realistisk, hållbar samt att

den ger utrymme för långsiktiga lösningar. Handelskammaren, Lindbacken Fastighets AB och Rosendals Fastigheter menar att den flerkärniga strukturen klarar att ta hand om befolkningstillväxten. Några instanser påpekar att belastningen i de centrala delarna av Uppsala stad kan minska med en flerkärnig struktur. Idrotts- och fritidsnämnden anser att en flerkärnig struktur ger högre kvalitet för idrott. Många instanser är positiva till en station i Bergsbrunna liksom till stadsnoder i Gränby, Bergsbrunna, Gottsunda-Ultuna. Två privatpersoner avvisar den flerkärniga strukturbilden, på grund av att kommunen saknar rådighet över stationsläget i Bergsbrunna. Kulturnämnden påpekar att nya krav ställs på den kulturella infrastrukturen i en flerkärnig stad. Länsstyrelsen anser att strukturbild flerkärnig påverkar natur- och rekreationsvärden, jordbruksmark, förutsättningar för ekosystemtjänster och Fyrisån i de södra och sydsöstra stadsdelarna. Flera organisationer och privatpersoner betonar att det är viktigt med tillgänglighet till kollektivtrafik och service i den flerkärniga strukturbilden.

Cykelfrämjandet och JM AB förordar den enkärniga strukturbilden. Cykelfrämjandet föreslår att stadsutvecklingen ska koncentreras till en 5 km radie istället för 4 km. Miljö- och hälsoskydds-nämnden anser att den enkärniga strukturbilden innebär fler målkonflikter måste hanteras. En av målkonflikterna anser idrotts- och fritidsnämnden vara en ökad risk för att ytor för idrott och fritid bebyggs.

Några instanser är positiva till båda strukturbilderna. Exempelvis framhåller Vattenfall Värme AB att de två olika bilderna ger goda möjligheter för att tillgodose fjärrvärme- och kyldistribution, men att det flerkärniga kan kräva mark för fler produktionsplatser. Östhammars kommun noterar att båda strukturbilderna ger god tillgänglighet till Uppsala centrum och vidare till Stockholm och Arlanda. Länsstyrelsen påpekar att båda strukturbilderna förutsätter ökad kapacitet på Ostkustbanan. Vidare anser man att båda strukturbilderna kan påverka befintliga värden i staden och dess närhet på grund av stor förtätning av centrala Uppsala. Länsstyrelsen saknar en riktlinje om vilken exploateringsgrad som de olika strukturbilderna ger upphov till.

Remissvaren innehåller flera idéer om andra stationsnoder än Uppsala Södra (Bergsbrunna). Privatpersoner föreslår att stationen bör ligga längre söderut ned i skogen för att samverka med Knivstas utbyggnad av Alsike och spara åkermark. Centerpartiet, Regionförbundet och landstinget i Uppsala län poängterar att det saknas en station i Vänge. Miljö- och hälsoskydds-nämnden frågar om det går att peka ut Börjetull som en stadsnod och därmed göra utvecklingen mindre beroende av statliga investeringar i Bergsbrunna. Ett par privatpersoner är kritiska till att station i Börjetull inte finns med i strukturbilderna. Även Uppsalahem AB vill ha en fjärde stadsnod i nordvästra delen av staden. Regionförbundet önskar beredskap för bostadsbyggande i Störvreta, Vattholma och Skyttorp.

Vilka är de största utmaningarna i respektive strukturbild, och hur klarar vi dem?

Det är en utmaning i den flerkärniga strukturbilden att kommunen inte har rådighet över utbyggnad av ostkustbanan och station i Bergsbrunna, framhåller bland annat Trafikverket och Uppsala kommuns sport- och rekreationsfastigheter. Plan- och byggnadsnämnden menar att kommunen ska försöka skynda på de statliga investeringarna i järnvägsnätet genom en kraftig utbyggnad i Bergsbrunna. Några privatpersoner oroas av att ett område som Uppsala södra blir isolerat och oattraktivt, om spårutbyggnaden dröjer. Arbetsmarknadsnämnden uppfattar att utmaningen är hur de nya kärnorna kan fås att inte förstärka segregation och isolering genom att bli nya förorter.

Lantmäteriet understryker att för att förverkliga båda strukturbilderna krävs mer politisk styrning och samverkan mellan stat, region, kommun och andra aktörer. Även en privatperson framhåller att det kommer att behövas investeringar och arbete med att påverka regering och statliga myndigheter. En instans frågar hur ett majoritetsskifte kan komma att påverka strukturbilderna. Uppsala kommun fastighets AB anser att utmaningen är att hålla utvecklingen i linje med de föreslagna principerna och Uppsala Vatten och Avfall AB betonar att det behövs omfattande tröskelinvesteringar i VA-systemet i båda strukturbilderna. Den största utmaningen är byggandet av en förbindelse över Fyrisån, menar en privatperson, med de risker det för med sig i ett känsligt område. Lantmäteriet lyfter fram utmaningen med att ökat slitage på grönområden vid förtätningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Det är svårt att åstadkomma en utveckling med betydligt större del av befolknings- och sysselsättningstillväxten i stationsorterna av tre skäl. Dels bedöms intresset för etablering och

bosättning som för begränsat, dels på grund av att det krävs stora investeringar i infrastruktur och samhällsservice, dels på grund av att de lokala förutsättningarna för att åstadkomma ny, tät stationsnära bebyggelse av den omfattningen sammantaget är svaga i de aktuella orterna. På motsvarande sätt kan resonemanget föras om "flerkärnig" kommun. Stråkutbyggnad av staden utanför stadsgräns innebär mer ianspråktagande av åkermark, ger längre avstånd och kräver större investeringar än en mer koncentrisk tillväxt. Att lägga en tågstation med tillhörande samhällsutveckling längre söderut än Bergsbrunna svarar inte upp mot ambitionen om att även avlasta resecentrum på grund av längre avstånd till en sådan station från andra stadsdelar. Dessutom skulle det där endast vara möjligt med enkelsidigt samhällsbyggande eftersom Lunsens naturreservat tar upp området väster om järnvägen, på Uppsalas sida kommungränsen. Höga hus är inte en god generell lösning i Uppsala för att vinna täthet och spara grönyta. Det ger bland annat negativ påverkan på mikroklimat, stor skuggeffekt och ett kvalitetstapp vad gäller kontakt mellan bostäder och aktiviteter på marken. Klimatfrågan fanns med som ingång i designen av strukturbilderna, men bör synliggöras i hållbarhetsbedömningen. Sannolikt är det svårare att dämpa klimatförändringens konsekvenser i termer av värmeböljor och skyfall i den enkärniga strukturbilden.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att EN strukturbild tas fram till utställningsversionen av planen, med element från BÅDA bilderna i samrådsversionen samt med en något längre tidshorisont än 2050 för att fånga in viktiga strukturmöjligheter som sannolikt ges först i slutet av översiktsplanens tidshorisont. Strukturbilden tar fasta på de tre stadsnoderna som fanns med i samrådsversionen och kompletterar med ytterligare en vid Börjetull. Även grönstrukturen synliggörs. Strukturbilden kompletteras också med en grov periodindelning för när olika utbyggnadsområden kan tas i anspråk. Inledningsvis gäller återhållsamhet med kostnadsdrivande utbyggnader på grund av begränsningar i investeringsutrymmet för kommunen, vilket i praktiken innebär en utvecklingsinriktning i linje mest med "enkärnig". Tröskelinvesteringar i VA-systemet är dock ofrånkomliga inom stadsområdet, eftersom vi nu utnyttjat befintlig överkapacitet under lång tid i stadsutvecklingen. Även om VA bekostas av abonnenterna via avgifter så är det kommunen som står risken för själva tröskelinvesteringen i byte till större ledningar, pumpanläggningar mm och investeringen är en del av det totala investeringsutrymmet för kommunens samtliga verksamheter.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att vi håller oss till en försiktig linje vad gäller utbyggnad i närheten av ett kommande stationsläge vid Bergsbrunna till dess förutsättningarna för utveckling av hela stadsdelen stabiliserats. Vi vidhåller att en zon på omkring 4 km är rimlig att hålla för den särskilda tätheten pga stadens nuvarande utbredning och att det i många fall finns viktiga målpunkter inte bara i innerstaden utan även vid stadsranden, vilket ibland innebär cykelavstånd på ca 8 km inom "4km-zonen". Anvisningar om exploateringsgrad bör inte föras in i planbeskrivningen, eftersom den med hänsyn till skilda förutsättningar kommer att variera mycket inom en och samma markanvändningskategori. Däremot fördjupas och preciseras inriktningarna för de olika kategorierna för att ge mer allmän vägledning om täthet. Det fysisk-strukturella svaret på hur man kan hålla undan för segregationsmekanismer är strukturbildens och planförslagets inriktning att göra starka sammankopplingar mellan både stadsnoderna sinsemellan, till innerstaden och till omgivande stads- och landsbygder.

Utvecklingsansatsen för de prioriterade tätorterna bör huvudsakligen ligga fast. Vi ska också göra det tydligare att tillväxt kan ske även i andra tätorter än de som föreslås för kapacitetshöjande investeringar.

Ansatsen med stadsnoder svarar också mot efterfrågan på lättillgängliga målpunkter för service och arbetsplatser för landsbygdsbefolkningen. Den särskilda satsningen på kollektivtrafik och cykel i staden bibehåller kapacitet i biltrafiksystemet, vilket är inte minst viktigt för många landsbygdsbor.

Synpunkter på Plankartan och avsnitt Planbeskrivning

Allmänna synpunkter på planbeskrivningen

Flera organisationer och privatpersoner har kommenterat att planbeskrivningen i samrådsunderlaget är för generell och otydlig. Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten framhåller att översiktsplanen bättre behöver belysa konflikter. Moderaterna och plan- och byggnadsnämnden (PBN) betonar att styrning behövs i avvägningen mellan olika allmänna intressen.

Flera aktörer har yttrat sig om bostadsbyggande. Centerpartiet liksom Moderaterna betonar vikten av att det byggs i hela kommunen. Centerpartiet vill se konkreta bostadssatsningar på landsbygden, och Kristdemokraterna anser att det underskattas hur mycket som kan byggas i tätorterna. Uppsala Naturskyddsförening vill se reserverad mark för flerbostadshus och byggande på höjden. Jordens Vänner anser att det ska byggas tätare längs kollektivtrafik- och cykelstråk i omlandet.

Flera instanser frågar efter strategier, analyser och planer inom olika områden: Kristdemokraterna vill se en arkitekturplan integrerad i översiktsplanen, NCC anser att en trafikplan ska komplettera planen och Uppsala Naturskyddsförening önskar avsnitt om belysningsstrategi och friluftspan. Flera instanser efterfrågar ett tydligare barnperspektiv. Strålsäkerhetsmyndigheten betonar vikten av att planera barns utemiljöer för att begränsa direkt UV-strålning. Uppsala cykelförening anser att barnkonventionen ska vara grund i den bebyggda miljön. Lantmäteriet menar att det saknas en konsekvensanalys av regionalpolitisk karaktär och mellankommunala frågor. De mellankommunala frågorna har även kommenterats av grannkommunerna Östhammar, Enköping och Heby, som tar upp vattenförsörjningsfrågor, räddningstjänst samt teknisk och social infrastruktur. Enköping anser att det i planbeskrivningen behövs ett kapitel om vattenförvaltning och vattendirektivet för att möta krav på kommungemensamma åtgärder. Det är otydligt om översiktsplan 2016 ersätter översiktsplan 2010, anser en privatperson.

Flera synpunkter berör lokalisering av verksamheter. Lindbackens Fastighets AB och Handelskammaren anser att verksamheter inte bör föreskrivas i kommersiellt omöjliga lägen. Uppsalahem AB anser att krav på verksamhetslokaler i bottenvåningar inom stråken behöver hålla realistisk nivå så att inte tomma lokaler påverkar gatulivet negativt. JM AB efterfrågar en professionell bedömning om förutsättningar för verksamhetslokaler innan krav på sådana ställs. NCC AB och Föreningen Vårda Uppsala förespråkar flexibla användningar för bottenvåningar. NCC AB påpekar att levande bottenvåningar kan göras på flera sätt när kommersiella lokaler inte är möjligt. Jordens Vänner, flera privatpersoner och arbetsmarknadsnämnden framhåller behovet av blandade miljöer och av hyresrätter exempelvis i stadens centrum och på landsbygden.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen ska ge ett helhetsperspektiv på hur mark- och vattenområden bör användas i ett långsiktigt perspektiv. När en ny översiktsplan antas av kommunens politiker kommer den att ersätta den nu gällande planen. Utöver översiktsplanen tar kommunen och även andra myndigheter fram mer detaljerade, ofta sektorvisa, program, riktlinjer, handlingsplaner och andra underlag. De stora dragen finns med i planförslaget, men alla detaljer kan inte redovisas i själva översiktsplanen. Med tanke på översiktsplanens strategiska roll är det viktigt att den inte lastas med information som snabbt blir inaktuell och som kräver löpande ändringar. I sin slutliga form kommer översiktsplanen att kompletteras med hänvisningar och länkar till aktuella planeringsunderlag, som löpande uppdateras. Det gäller även underlag i form av kartor. Fokus i förslaget till ny översiktsplan ligger på geografiska områden och fysiska strukturer, snarare än att beskriva sektorsintressen var för sig. Tanken är att det ska underlätta helhetssyn och samordningen mellan intressen, men också bidra till att synliggöra intressekonflikter. I samrådsunderlaget redovias förslag till övergripande inriktning för den fysiska utvecklingen i olika områden. Till utställningen fördjupas dessa inriktningar. Då kommer vi också att förtydliga prioriteringar i mark- och vattenanvändningen. Till utställningen kommer det även att finnas förslag till generella riktlinjer som gäller alla mark- och

vattenområden inom kommunen, bland annat med kopplingar till vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Det stora behovet av bostäder och plats för verksamheter i hela kommunen, och hur vi kan skapa bebyggelsemiljöer som människor efterfrågar, är en central fråga i översiktsplanen. Det kommer att förtydligas både i beskrivningen av mark- och vattenanvändningen och i andra delar av plandokumentet. Utgångspunkten för planförslaget är att alla delar av kommunen ska kunna växa utifrån sina respektive förutsättningar.

Allmänna synpunkter på plankartan

Flera privatpersoner menar att kartan inte synliggör hela kommunen och att landsbygden och tätorter hamnar i bakgrunden. Länsstyrelsen har kommenterat att kontrasten i skalan på kartan mellan Innerstadsstrategin (som remissbehandlades samtidigt med översiktsplanen) och översiktsplanen är alltför stor samt att kartan har dålig upplösning. Flera remissinstanser uppfattar plankartan som otydlig och svårläst. Framförallt önskar remissinstanserna att orienterbarheten ökar. Naturskyddsföreningen saknar kartbilagorna som följde med översiktsplanen 2010. Flera yttranden innehåller önskemål om vad plankartan skulle kunna kompletteras med. Exempelvis vill Enköpings kommun att plankartan ska redovisa riksintresse för kulturmiljövård, Vattenfall Värme AB vill markera groplager och ledningsstråk i översiktsplanen och Svenska Kraftnät vill även se sina ledningar i översiktsplanen.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen handlar om hur förutsättningarna kan tas till vara i hela kommunen. I förslaget till översiktplan redovisas landsbygden som en egen kategori på markanvändningskartan. Även orterna roll för den omgivande landsbygden lyfts fram. Intentionen är alltså att beskriva landsbygden och tätorterna som viktiga delar av kommunen. Det är många intressen som ska samordnas i en växande kommun. Plankartan visar den markanvändning som kommunens anser ska ha företräde på en plats. Ju fler intressen som har anspråk på samma yta och ju fler gemensamma värden (allmänna intressen) som berörs samtidigt, ju mer detaljerad behöver planen vara. Förändringstrycket och konkurrensen om vad marken och den fysiska miljön ska användas till är som störst i och kring staden. Därför är översiktsplanen mer detaljerad där, jämfört med områden med ett lägre bebyggelsestryck. Det betyder å andra sidan inte att alla detaljer behöver redovisas på plankartan utan de kan redovisas i olika sektorsunderlag. Efter att planen är antagen kommer kartorna och planen i övrigt att göras tillgänglig på kommunens webbsida i ett kartverktyg. Det betyder att man kommer att kunna titta på översiktplanens plankarta tillsammans med underlagskartor och sektorkartor som man själv önskar, och som finns i kommunens kartdatabas. Det vi presenterar i samrådet och i utställningen är steg på vägen mot en sådan webblösning. Till utställningsförslaget kommer vi att använda nya underlagskartor som ska göra det lättare att orientera sig på kartan och vi kommer att se över färgerna. Vi kommer också att redovisa fler detaljer i separata kartor, exempelvis över innerstaden.

Mark- och vattenanvändning, kategorivisa synpunkter

Vad tycker du/ni om inriktningen och avgränsningen för hur olika platser ska utvecklas och användas?

Stadsväven

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår ändringar i den generella inriktningen för stadsväven, kopplat till värden i stadens omland. Nämnden vill också att möjligheten att blanda funktioner alltid ska utnyttjas. Plan- och byggnadsnämnden varnar för att den schematiska indelningen i stadsvävens olika markanvändningstyper osynliggör konflikter mellan allmänna intressen, bland annat därför att de olika markanvändningstyperna inte är så detaljerat redovisa i samrådsunderlaget. Detta innebär enligt nämnden att eventuella konflikter synliggörs först i detaljplaneskedet. Uppsala Vatten och Avfall AB vill att dagvatten och föroreningar i stadsväven förtydligas. Idrotts- och fritidsnämnden är positiv till en idrottsyta söder om Gamla Uppsala vid Bärbyleden.

Flera instanser har synpunkter om grönområden inom stadsväven. Handelskammaren föreslår att ett område nära Fyrisån kan utvecklas och gör tillgängligt med gång- och cykelvägar. Uppsala Naturskyddsförening vill att naturområden ges långsiktigt skydd. Ekeby-Flogsta samrådskommitté vill inte att befintliga grönområden bör ingå i stadsväven. Länsstyrelsen vill att grönstrukturen inom stadsväven ska redovisas i en större skala så bland annat följande framgår: samband, var större stadsparker kan möjliggöras och förslag på hur de nordöstra delarna av staden med dålig tillgång på naturområden kan hanteras. Man önskar också resonemang kring hur grönytor kan kompenseras. Gatu- och samhällsmiljönämnden vill ha tydligare motiveringar till varför vissa parker och när-naturmiljöer redovisas och andra inte. Nämnden saknar också stadsodling som del i stadsväven.

Bland annat Kristdemokraterna, hembygdsföreningar och privatpersoner och Länsstyrelsen lyfter fram jordbruksmarkens betydelse för Uppsalas som "staden på slätten". Centerpartiet vill att bebyggelse ska undvikas i området vid trafikplatserna mot Almungevägen och Östhammarsvägen. Det är viktigt att minska den negativa påverkan på jordbruksmarken anser LRFs kommungrupp och Länsstyrelsen. Danmarks hembygdsförening påpekar att Danmarksslätten tillhör landets bästa åkerjordar. LRFs kommungrupp förordar stadsnära lantbruk. Bland annat Ekeby-Flogsta samrådskommitté och Vaksala hembygdsförening vill att mark ska bevaras, bland annat med hänsyn till riksintressen. För områdena söderut på Uppsalaslätten framhåller Länsstyrelsen att konsekvenserna måste framgå tydligare tillsammans med åtgärder och riktlinjer för att minska påverkan på natur- och rekreationsvärden samt på jordbruksmarken. En privatperson menar att begreppet "stadsväv" knappast bör gälla den obebodda utkanten söder om Bergsbrunna i kommunens sydspets mot Knivsta på östra sidan ostkustbanan.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Gränsen för staden redovisas schematiskt och innebär att intentionen i den nuvarande översiktplanen om staden på slätten ligger fast. Samtidigt behöver staden kunna växa och erbjuda mark i lämpliga lägen för olika ändamål. Utöver mark för verksamheter behövs även stora idrottytor, plats för odling och annan extensiv verksamhet som hör staden till och som är lämpligt att förlägga i lägen som är lätta att nå i stadens utkant. En annan bärande tanke är att staden ska växa inåt. Det innebär att ny bebyggelse i första hand bör tillkomma genom att koppla samman och kompletta med bebyggelse i områden som redan är bebyggda. På så sätt kan andra områden lämnas obebyggda så som parker och grönområden, idrottsytor med mera. Denna övergripande inriktning har gällt för översiktsplaneringen sedan fördjupningen för staden år 2002. Till utställningen kommer inriktningen för mark-och vattenanvändningen att fördjupas och förtydligas. Då tillkommer också fler detaljer att anges. Begreppet stadsväv föreslås utgå. En mindre justering av gränsen för staden, jämfört med i samrådet, föreslås i utställningen utanför Börjetull. Hur gränsen ska dras söder om Bergsbrunna får avgöras i senare fördjupning av översiktplanen. Se också generella kommentarer under rubrik Planbeskrivning.

Innerstaden

Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd påpekar att det finns svårigheter med att både expandera innerstaden samt värna det historiska arvet. Sunnersta Egnahemsförening vill att området kring Fyristorg blir K-märkt. Flera privatpersoner uttrycker oro över att gamla kulturbyggnader ska rivas och miljö- och hälsoskydds nämnden vill se tydligare hur goda lägen skapas och reserveras. Flera insatser resonerar om olika sätt att öka tätheten i bebyggelsen. Moderaterna vill se tillskott av hög bebyggelse i områden, där det är möjligt. Andra instanser ser fördelar med att förtäta i samma skala som befintlig bebyggelse. Föreningen Vårda Uppsala anser att det behövs en analys av när täthet övergår från att tillföra kvalitet till en reducering av kvaliteter. Miljö- och hälsoskydds nämnden anser att byggnader i innerstaden behöver klara olika typer av funktioner och flexibel användning över tid. Det offentliga rummet och mötesplatser uppmärksammas av bland annat Centerpartiet och miljö- och hälsoskydds nämnden som föreslår att torg kan förvandlas till gröna mötesplatser. Arbetsmarknadsnämnden anser att det offentliga rummet och mötesplatserna ska ha ett blandat utbud för att undvika en separering av olika socioekonomiska grupper i stadskärnan.

Flera instanser har synpunkter på trafiklösningar för innerstaden och även på bilens roll. En privatperson föreslår en mer "mänsklig" utformning av Luthagesplanaden genom att bland annat minska antalet körfält. Några bostadsrättsföreningar och Akademihotellet AB vill minska trafiken väster om Fyrisån och föreslår en trafikled väster om ån utanför innerstaden. Även Uppsala Akademiförvaltning föreslår ringleddssystem för att reducera trafiken i innerstaden. Några instanser önskar att gångtrafik prioriteras tydligare, bland dem Uppsala Pensionärsföreningar samarbetsråd och privatpersoner. Bland annat Uppsala Akademiförvaltning, Fastighetsägarna MittNord och flera privatpersoner framhåller att tillgängligheten för biltrafik, inklusive parkeringsmöjligheter, är viktigt för en attraktiv stad. Miljö- och hälsoskydds nämnden frågar om Boländerna kan komma att utvecklas till en andra innerstad utan bostäder och vilka konsekvenser det skulle innebära. JM AB uppfattar att Boländerna har goda förutsättningar att bli ett stadsutvecklingsområde men att det behövs en långsiktig strukturplan.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Inriktningen i översiktplanen, och i den mer detaljerade innerstadsstrategin som arbetas fram parallellt, är att innerstadens unika roll för bland annat näringslivet ska fortsätta att utvecklas. Då behöver det mer ytor för verksamheter och bostäder, genom omvandling av miljöer med låg utnyttjandegrad samt genom förändring och tillägg i den befintliga stadsmiljön. I utställningsförslaget kommer särskilt värdefulla kulturmiljöer i innerstaden att redovisas särskilt. Det samma gäller stråk och platser med stor betydelse för att utveckla stadslivet. Översiktplanen behandlar inte hushöjder specifikt men framhåller betydelsen av att beakta och respektera värdefulla siktsektorer. I översiktplanens del om riksintressen redovisas viktiga siktlinjer med utgångspunkt i att delar av staden och innerstaden ingår i områden av riksintresse för kulturmiljövården. En växande innerstad ska fortsatt vara den mest tillgängliga och aktivitetstäta miljön i kommunen. Det ska vara lätt att ta sig till innerstaden. Resor med bil ska ske i låga hastigheter och på de gåendes villkor. Kollektivtrafiken har en nyckelroll för att öka tillgängligheten och därmed bidra till skapa kvaliteter på en plats. Därför prioriteras kollektivtrafiken i vissa stråk och större knutpunkter. I övrigt prioriteras gång och cykel. För ytterligare frågor som rör trafiklösningar och prioriteringar mellan transportslag se avsnitt Transportinfrastruktur. För främre Boländerna pågår en översyn i form av ett nytt programarbete. Det centrala läget i staden motiverar att denna del bör utvecklas med en högre bebyggelsetäthet än idag och med förhållandevis personintensiva verksamheter.

Stadsnod och stadsdelsnoder

JM AB stödjer inriktningen med hög stadsmässighet för stadsnoder utifrån marknadens förutsättningar. Plan- och byggnadsnämnden anser att begreppet stadsmässighet bör ersättas med ett begrepp som tydligare fokuserar på stadsnodens struktur och innehåll. "Hög täthet" måste definieras och förklaras ytterligare. Nämnden anser att det inte får finnas otidigheter kring om ett område ska ha högtäthet eller inte. Uppsala cykelförening är positiva till ambitionen med stadsdelsnoder. De anser att Nyby och Stenhagen har möjlighet att utvecklas som goda lokala kärnor på ett sätt som minskar externhandel och biltrafik. Uppsala Naturskydds förening anser att naturmiljöers värden som befinner sig inom radien på 300m ska beskrivas och beaktas i stadsdelsnoderna.

Gränby: Östhammars kommun framhåller att det är viktigt att behålla kopplingen från Gränby till centrala Uppsala utan byten, samt därifrån till Stockholm och Arlanda. Uppsala cykelförening anser att Gränby kan utvecklas till en god lokal kärna med förbättrad tillgängligheten, med vill att karaktären av externhandelsplats minskar. En privatperson befarar att Gränby som stadsnod innebär att åkersmark bebyggs. Samma person föreslår en ringled i utkanten av centrala staden, som ansluter noderna via vägar till ringleden.

Bergsbrunna: Danmarks hembygdsförening påpekar att det behövs ytor till pendelparkering intill stationen i Bergsbrunna. Bergsbrunna vägförening vill se ett stationsläge längre söderut med en bebyggelseutveckling i Orrslättsområdet. Vidare anser vägföreningen att en stadsnod i Bergsbrunna kommer förstöra grönområden och man vill att karaktären av villasamhälle behålls utan inslag av flerfamiljehus. Bergsbrunna Egnahemsförening vill bevara Lillskogen och man föreslår att trafiken leds under järnvägen norr om Bergsbrunna. Föreningen är positiv till att grönstråk ska leda från Sävjaån till Lunsen, de föreslår bland annat att Bergsbrunna Gård utvecklas till ett kulturellt centrum för stadsdelen, med inriktning lantbruk och djur. Man påpekar att stadsnoden kräver fyra spår mellan Uppsala och Stockholm. Några yttranden handlar om alternativ till Bergsbrunna som stadsnod. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och privatperson efterfrågar en nordlig stadsnod i Uppsala norra (Börjetull). Miljö- och hälsoskyddsnämnden frågar även ifall ett samarbete med Knivsta kan skapa en alternativ stadsnod i södra Uppsala.

Gottsunda-Ultuna: Statens Veterinärmedicinska anstalt vill att hänsyn ska tas till behovet av framkomliga transportvägar för tunga transporter och att bostäder inte bör förläggas nära deras verksamhet. En privatperson anser att Gottsunda bör prioriteras bland stadsnoderna för att motverka ytterligare segregation.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Stadsnoderna ska på sikt komplettera innerstaden och varandra samt utgöra entréer till staden. De kopplas samman med kapacitetsstarkt kollektivtrafik. Det betyder att det är platser som många lätt ska kunna nå. Därför ska förändringar i stadsnoderna bidra till en hög täthet och koncentration av bebyggelse, besöksintensiva verksamheter, lokala och regionala servicefunktioner bostäder samt friytor. Det ska finnas både torg, parker och utrymme för kultur, idrott och fritid. Stadsnodernas roll, funktion och innehåll som lättillgängliga regionala och lokala centrumområden preciseras till utställningen. Avgränsningen på plankartan är schematiskt. Till utställningen föreslås ytterligare en stadsnod med stationsläge, vid Börjetull. Liksom i Bergsbrunna föreslås här ett stationsläge. För båda stationerna förutsätts statliga investeringar i spårsystemet. Översiktplanen kan inte nu lösa alla de frågor som behöver benämnas ut i varje stadsnod, bland annat det mer exakta läget på transportinfrastruktur eller vilka intressenter i och utanför kommunen som bör samarbeta. För att närmare vägleda utvecklingen i respektive stadsnod ska program eller fördjupad översiktsplan upprättas. Ordet stadsmässighet är otydligt. Det ger intryck av att något ska likna stad utan att vara stad och kommer inte att användas i översiktplanen. Förvaltningen tar med sig kommentaren från statens veterinärmedicinska anstalt in i arbetet med fördjupningen av översiktplanen i Södra staden och ett planprogram för Gottsunda.

Handelsområde

Plan- och byggnadsnämnden påpekar att säkerhetsavstånd till befintliga industriverksamheterna i Boländerna gör att storhandel kan vara olämpligt. Hur cykeltrafiken och cykelparkering kan främjas i Boländerna, Gränby och Stenhagen behöver en översyn enligt Cykelfrämjandet. De vill även att externa handelscentra motverkas.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Planprogrammet för Boländerna är i huvudsak aktuellt. De centrala delarna av Boländerna kommer fortsatt att innehålla industriverksamhet med långa skyddsavstånd. Boländerna som handelsområde bör utvecklas med hög täthet, besöksintensiva funktioner, hög tillgänglighet

och bra kopplingar till och från närområdet inklusive innerstaden. Delen som utgör handelsområdet i Boländerna är av regional betydelse och viktigt för staden som handelscentrum. Översiktplanen lyfter fram behovet av en bytespunkt inom kollektivtrafiksystemet i området. I utställningsförslaget kommer det att göras tydligare.

Bytespunkt för kollektivtrafik

Plan- och byggnadsnämnden anser att skrivningarna om att tillräcklig mark ska säkerhetsställas för en attraktiv kollektivtrafik är otydligt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser behov av en anslutningspunkt till kollektivtrafik, med pendelparkering, i anslutning till stadgränsen. Nämnden anser att sådana ytor är lätta att förändra till annan användning i framtiden. Ekeby- Flogsta samrådskommitté vill se en långsiktig lösning för trafiksituationen i Flogsta utanför ICA Väst.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

Skrivningarna om tillräcklig mark utgår. Istället tydliggörs bytepunkternas funktion. I utställningen föreslås även lägen för "pendlarparkeringar", en sammanfattande benämning för samåkningsplats, infartsparkering och knutpunkt för byte av färdmedel. Det handlar om lägen i de radiella kollektivtrafikstråken som löper in till och ut från staden, och även i stadens utkant. Korsningen på Enköpingsvägen vid ICA väst kommer att byggas om preliminärt under 2016-2017 och blir signalreglerad.

Stadsstråk

Plan- och byggnadsnämnden kommenterar att inriktningen för verksamheter i bostadsområdena behöver tydliggöras. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår, i syfte att göra stråken mer klimatanpassade, en blandning mellan kvarter, öppna ytor med park och öppet vatten för att ge mer mångfunktionella ytor. Uppsala cykelförening anser att det är viktigt att bevara Årike Fyris i Ultunastråket och Uppsala Naturskyddsförening vill se en kompletterad inriktning för stråket mellan innerstaden och Sävja där det lyfts fram vikten av att behålla det öppna landskapet och undvika att den byggs en stadsvägg mellan Fyrislund och Kuggebro. Vidare anser Uppsala Naturskyddsförening att stadsutvecklingen i Erikbergsstråket bör begränsas där stråket passerar naturreservatet. Danmarks hembygdsförening föreslår att stadsstråket mellan centrum och Sävja utgår.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Stadsstråk är gatustråk som binder samman framför allt innerstaden och stadsnoderna och här ska stomlinjer för en kapacitetsstark kollektivtrafik rymmas. De flesta av stråken har potential för utveckling av stadsliv och bebyggelse. Möjligheter för verksamhetsetableringar ska finnas som ett kontinuerligt inslag längs stråken och det ska finnas inslag av allmänt tillgängliga platsbildningar. Grönska ska bland annat bidra till att skapa ett gott lokalklimat. Några stråk eller delar av stråk saknar sådana förutsättningar, men har ändå en viktig funktion att koppla samman och öka tillgängligheten mellan stadens delar. De höga natur-, rekreations- och landskapsvärden vid Årike Fyris ska tas tillvara och visas särskild hänsyn. Till utställningen kommer stråkens funktioner och utbredning att tydliggöras, både i text och på plankartan. Dessutom tillkommer det några stadsstråk för att ytterliare koppla samman stadens delar; Gamla Uppsalastråket samt stråket mellan Börjetull och stadsnoden i Gottsunda-Ultuna, med avstickare till Rosendal. Även ett vägreservat för att möjliggöra det nya stadsstråket har lagts till, liksom ett reservat för breddning för kollektivtrafikkörfält på Bärbyleden vid Berthåga. Åt andra hållet kopplas Börjetull samman med stadsnoden i Gränby via den befintliga Bärbyleden. Övriga stadsstråk, tillika kollektivtrafikens huvudstråk, förtydligas och kompletteras med reservat på de sträckor där det idag saknas transportinfrastruktur. Det gäller Fyrislundstråket mellan Gnistarondellen och Bergbrunna samt mellan Bergsbrunna och Gottsunda-Ultuna. I det sistnämnda stråket redovisas, liksom i samrådet, ett reservat för en bro över Fyrisån för gång, cykel och kollektivtrafik.

Större utvecklingsområde

Södra staden: Länsstyrelsen efterfrågar tydliggöranden av kopplingen mellan översiktplanen och den pågående fördjupningen för Södra staden. Man anser vidare att översiktplanen behöver resonera kring hur grönytor kan kompenseras. Aspholmens fastigheter AB anser att det krävs kollektivtrafik med

hög kapacitet och ytterligare broar för bilar och GC-trafik för att området ska kunna växa. Annars kommer kapaciteten på Kungsängsbron att bli ett hinder. Handelskammaren anser att ett effektivt kommunikationsstråk längs axeln Gottsunda-Ultuna-Bergsbrunna-E4 för alla fordonsslag är en förutsättning för Södra stadens utveckling. Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd oroas över planer för Ulleråker och Södra staden utifrån bland annat dricksvattnets kvalitet. Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning anser att den planerade exploateringen i området inte är av begränsad omfattning och därmed inte förenlig med målet att åsen i sin helhet skyddas från all typ av negativ påverkan.

Sydöstra stadsdelarna (Nåntuna, Vilan, Sävja, Bergsbrunna): Nåntuna Ridklubb vill att området kring Nåntuna gård reservas för ridsport och att kommunikationsleder byggs med hänsyn till hästar och ridekipage. Centerpartiet är positivt till utvecklingsområdet i Bergsbrunna och ser gärna att utbyggnaden är tät inom gång- och cykelavstånd till en ny station. Vidare anser partiet att avsteg måste göras från principen att inte bygga på värdefull jordbruksmark i Bergsbrunna. Länsstyrelsen instämmer i att en fördjupad översiktsplan behöver upprättas för att klargöra många komplexa frågor för området, oavsett beslut om framtida station. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill se mer tydlighet att reservatet Lunsen inte berörs av utbyggnaden. *Se vidare kommentarer under "stadsnod Bergsbrunna".*

Herrhagsskogen och delar av Stabbygårderna: Föreningen Gröna sköna Stabby framhåller områdets stora värde för rekreation, motion, sport och naturupplevelser av olika slag. Det är viktigt att "på landet känslan" inte störs av byggnader och man vill särskilt värna de av bebyggelse obrutna siktlinjerna ut över fälten. Centerpartiet är positivt till att bygga i Herrhagsskogen och på delar av Stabbygårderna, men anser att det krävs en bra trafikförbindelse i väst-sydlig riktning och man efterfrågar därför en sydvästlänk i översiktsplanen.

Gränby-Österleden: Handelskammaren och Lindbackens Fastighets AB anser att Gränbyfältet bör samplaneras som idrotts-, rekreations- och aktivitetsområde och lyfter betydelsen av parkering och smidiga kopplingar till E4. *Se vidare kommentarer under Gränby stadsnod.*

Slättlandet mellan centrala staden och sydöstra stadsdelarna (söder om Uppsala mellan Fyrisån i väster och E4 i öster/Danmarksslätten): Länsstyrelsen och Uppsala Naturskyddsförening anser att konsekvenserna för områdena söderut på Uppsalaslätten måste framgå tydligare tillsammans med åtgärder och riktlinjer för att minska påverkan på natur- och rekreationsvärden samt jordbruksmarken. Vidare anser Länsstyrelsen att konsekvenserna för kulturmiljön och staden på slätten måste tydliggöras i en kommande fördjupning av översiktsplanen. Kristdemokraterna, Danmarks hembygdsförening, Naturskyddsföreningen och privatperson är i olika grad kritiska till att stora jordbruksarealer har lagts in i stadsväven. Kristdemokraterna och Danmarks hembygdsförening framhåller områdets betydelse för den landskapsbild som anger att Uppsala är "staden på slätten".

Övrigt: Uppsala fastighets AB anser att utveckling i bland annat Södra staden sannolikt kommer att ske oavsett om kommunens driver på och att utmaningen blir att hålla utvecklingen till principerna i ÖP. JM AB, Skanska Sverige AB och Uppsala Akademiförvaltning vill se Bodarna som ett möjligt utvecklingsområde. De anser att det skulle förbättra tillgängligheten till närliggande rekreationsområden, förbättra infrastruktur, ge ökat underlag till kollektivtrafik, bidra till positiv utveckling i Gottsunda och ge tillskott av offentlig service och närservice. De framhåller att det finns goda möjligheter till tekniska lösningar samt är öppna för en tätare exploatering än enbart villabebyggelse.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Större utvecklingsområden är områden inom staden som på olika sätt kan spela en större roll i bebyggelseutvecklingen. För samtliga dessa områden behöver programstudier eller fördjupade översiktsplaner göras.

Södra staden

Arbetet med den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för södra staden och föreliggande översiktsplan samordnas. FÖP:en blir en fördjupning av översiktsplan 2016 och kommer att antagandepågå samtidigt som den eller senare. De grova strukturerna på plankartan i översiktsplanen kommer att stämma överens med den mer detaljerade redovisningen i FÖP:en.

Frågan om broar och trafikslag behandlas under ”*Strukturbild*” och ”*Transportinfrastruktur*” på annan plats i denna redogörelse. Dricksvattenfrågan behandlas under ”*Åsens grundvatten*”.

Sydöstra stadsdelarna

Vid en fördjupad översiktsplan får strukturen för stadsnoden Bergsbrunna förtydligas, men utgångspunkten är att den utvecklas med tätare utbyggnad och med gång- och cykelavstånd till stationen. Naturreservatet i Lunsen kommer indirekt att beröras av utbyggnaden genom att fler människor kommer att få nära tillgång till området och det blir fler besökare. Frågan om anläggningar för ridsport och hänsyn till ridsporten får behandlas i det fördjupade översiktsplanarbetet.

Herrhagsskogen och delar av Stabbygderna

Området är välbeläget för stadsutveckling och bör tas i anspråk för det ändamålet, men då bör också gröna samband med stabbyskogen säkerställas. De breda siktlinjer som nu finns kommer dock inte att vidmakthållas vid en större utbyggnad. En sådan kräver sannolikt vissa investeringar i det överordnade trafiksystemet som ny stomlinjelänk och eventuellt ny trafikkoppling till Bärbyleden. Senare analyser får avgöra vilka åtgärder som är nödvändiga.

Gränby-Österleden

Synpunkterna noteras. Parkeringsbehovet för främst tillresande från landsbygden och andra platser med svaga möjligheter att nå aktiviteterna måste beaktas.

Slättlandet mellan centrala staden och sydöstra stadsdelarna

Ett eventuellt inanspråktagande av marken för delvis andra ändamål än jordbruk ligger långt fram i tiden och måste föregås av fördjupade studier där den efterfrågade konsekvensbedömningen görs. Inriktningen förtydligas i utställningsversionen, dvs att det huvudsakligen handlar om fortsatt odling och idrotts- och andra verksamheter på öppen mark, samt en cykel- och kollektivtrafiklänk.-

Övrigt

Vreta/Bodarna/ och Ytternäs kan vara intressant för bebyggelseutveckling på längre sikt, men kräver stora investeringar i transportinfrastruktur och VA-system. Under planperioden finns utvecklingsområden med bättre förutsättningar att satsa på.

Park- och naturlänk

Länsstyrelsen anser att det bör framgå tydligare vilka värden som ska värnas, skötas och utvecklas i länkarna, samt hur länkarna kan utformas och säkras långsiktigt. Uppsala Naturskyddsföreningen föreslår att Hågaån via Ekebydamarna, diken på Ekebyfältet liksom diken som avvattnar Kungsängen bör anges som park- och naturlänk med huvudavrinningsstråk. Naturskyddsföreningen är vidare positiv till att ekosystemtjänster nämns men påpekar samtidigt att det finns förbättringspotential i värderingen av de olika ekosystemtjänsterna. Man anser även att planeringsunderlagen om ekosystemtjänster ska integreras i översiktsplanen. Tankesmedjan grön stad föreslår att de befintliga sammanhängande stråken tas tillvara, exempelvis Gula Stigen och Linnéstigar. Privatpersoner saknar hur gröna stråk från innerstad ut till periferin ska värnas och utvecklas respektive anser att stråket Ekebyleden mot Nåsten bör ingå som grön länk.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar:

De blå och gröna länkarna är i första hand länkar mellan grönområden och parker. De visar också var befintliga eller nya huvudavrinningsstråk kommer att behövas för att fördröja, samla upp och rena dagvatten från planerade stora utbyggnader. Till utställningen tydliggörs att de gröna stråken inkluderar flertalet Linnéstigar och Gula stigen. Även dagvattenstråken ses över och kompletteras i något fall. Hågaån redovisas inte bland huvudavrinningsstråken därför den ligger inom ett större grönområde. Kungsängen ingår i det föreslagna naturreservatet Årike Fyris. Hur området kan utvecklas för att ge synergier mellan friluft- och naturvärden och samtidigt ge utrymme för och ta omhand dagvatten utan att Fyrisån påverkas negativt, kommer att utreds vidare inom ramen för ett mer långsiktigt skydd av Åriket. Förslaget till översiktplan

redovisar även större å-stråk, bland annat utifrån deras potential för rekreation, biologisk mångfald och betydelse för vattenkvaliteten.

Stadens omland

Föreningen vårda Uppsala, Cykelfrämjandet, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Plan- och byggnadsnämnden uttrycker positiva synpunkter till restriktionen av exploatering av stadens omland. Föreningen vårda Uppsala är positiva till att det tydligt slås fast att god jordbruksmark ska fredas, Cykelfrämjandet är positiv utifrån klimatsynpunkt och Plan- och byggnadsnämnden ser positivt på att omlandet behålls och preciseras i flera delområden. Nämnden är dessutom positiv till att stadens omland diskuteras utifrån aspekterna att det finns bra jordbruksmark för lantbruksföretag samt att det finns potential att producera maten som Uppsala äter på dess yta.

Kulturnämnden anser att förstå omlandets värden förutsätter en helhetssyn och kunskapsunderlag som preciserar kulturvärden.

Moderaterna, Centerpartiet och Uppsala Akademiförvaltning är negativa till begränsningen av bostadsbebyggelse för stadens omland. En privatperson framhåller att stadens omland inte bör vara fredat från all bebyggelse då planen bör tydligt visa att Uppsala tätort planerar att växa ut över dessa områden med tät bebyggelse efter planens tidsbegränsning. Angående möjliggörandet av bebyggelse anser Plan- och byggnadsnämnden att det behövs en tydligare redovisning och beskrivning av villkor då en situation möjliggörs. Jordens Vänner anser att man av såväl ekonomiska som ekologiska skäl redan nu bör bygga tätare bebyggelse längs kollektivtrafik- och cykelstråk i omlandet. Bebyggelse på landsbygden (i detta fall i omlandet, förvaltningens kommentar) framhålls som väsentlig enligt Uppsala Akademiförvaltningen för landsbygden ska få det befolkningsunderlag som behövs för service.

Inför utbyggnad i området vill Danmarks hembygdsförening se en samverkan med boende, markägare och hembygdförening. Vid ny bebyggelse anser en privatperson att hänsyn måste tas till lantbruksverksamheten för att minska risken för konflikter som kan leda till att lantbruk läggs ner.

Flera inkomna yttranden innehåller synpunkter om indelningen av stadens omland. En markägare uttrycker att hen är negativ till indelningen av omkringliggande mark till de centrala delarna som uppfattas ha skett utan samråd med markägare. Detta anses bidra till en otydlighet hur mycket det kommer att begränsa, försvåra och fördyra byggandet på landsbygden. Centerpartiet vill se en tydligare definition av området som ligger utanför Uppsalaslätten, Dalgångslandskapet, Småbrutet landskap och Skogslandskapet då det kan tolkas mindre attraktivt. Partiet anser att det bör förtydligas varför denna indelning görs. Kristdemokraterna kommenterar indelningen med att det är viktigt att bevara profilen som "staden på slätten" och var gränsen för staden ska gå. Plan- och byggnadsnämnden anser att huvudinriktningen bör framgå tydligare och villkor för undantag för Uppsalaslätten och Dalgångslandskapet behöver klargöras. Nämnden anser att omlandet bör innehålla en särskild inriktning för Danmarks kyrkby, och att Dalgångslandskapet bör förlängas till Ekolns strandskyddsområde.

Plan och byggnadsnämnden anser att definitionen av bebyggelsegrupp måste klargöras, samt när en bebyggelsegrupp övergår till sammanhållen bebyggelse.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Inriktningen för stadens omland är att det under planperioden ska bibehålla sin karaktär av landsbygd och vara möjligt att utveckla landsbygdsnäringarna i. Omlandet har avgränsats så att det omfattar ungefär det område som har särskilt stort bebyggelsetryck på grund av närheten till staden. Inom omlandet bor cirka hälften av kommunens landsbygdsbefolkning. Det innebär att omlandet även fortsättningsvis kommer att vara ett väl befolkat område med ett stort antal bostäder. Kommunens inriktning vad gäller service är att underlätta serviceförsörjningen i de prioriterade tätorterna och servicenoderna. En ökad omlandsbefolkning förstärker sannolikt i ringa utsträckning serviceunderlaget för dessa platser, eftersom stadens större och mer diversifierade utbud ofta är lika lätt att nå.

En utveckling med stråkbebyggelse längs de radiella vägarna från staden genom omlandet kan vara tänkbar efter planperioden. Tills vidare bör dock staden byggas i andra riktningar för att

understödja god hushållning och kapacitet i trafiksystemen. Längs flera av de radiella vägarna finns god jordbruksmark, i några riktningar finns kraftiga bullerrestriktioner från Uppsala flygplats, i väster – slutligen - bör befolkningstillväxten hållas blygsam eftersom stadens trafiksystem har svag kapacitet i att ta emot biltrafik därifrån.

Omlandet har delats in i fyra områden som har delvis skilda förutsättningar utifrån landskapskaraktär, jordbruksbetingelser och läge i trafiksystemet. De riktlinjer som stadsbyggnadsförvaltningen tar fram till utställningsversionen av planförslaget kommer således att skilja sig åt mellan omlandsdelarna. Förvaltningen delar PBN:s åsikt att riktlinjerna ska vara tydliga, liksom begrepp som "bebyggelsegrupp" och "sammanhållen bebyggelse". Förvaltningen går också på PBNs linje om att låta dalgångslandskapet gå fram till strandskyddslinjen vid Mälaren och att särskilda riktlinjer kan behövas för vissa tätbebyggda delar inom omlandet, t ex Vreta.

Tätorter och landsbygd

Allmänt

En privatperson föreslår att kommunen delas in efter sina bygder där tätorter och servicenoder blir centrum i varje bygd men inte behöver sammankopplas med Uppsala. Flera privatpersoner framhåller önskemålet om tillgång till bredband på landsbygden. Vid expansion av tätorter vill en privatperson se att den utgår från ökad täthet och bebyggelse på annan yta än jordbruksmark.

Uppsala Akademiförvaltning vill se tydligare riktlinjer för kransorternas utveckling. Plan- och byggnadsnämnden anser även att gränsen mellan tätorter och landsbygd behöver definieras och visas på kartan för att tydliggöra var gränsen mellan inriktning för tätort och landsbygd/omland går.

Några yttranden berör vatten och avfall. Lantmäteriet anser att det behövs ett VA-strategidokument för de mindre tätorterna. Rasbo i samverkan anser att förslagens lösningar på VA är för komplicerade och det bör avvaktas tills mer undersökningar har genomförts avseende för alternativa lösningar. Vaksala hembygdsförening och privatpersoner framhåller utarbetade strategier och planer hur dagvattenhantering ska ske i samband med utbyggnad av Jällaområdet och Lindbacken. För detta syfte föreslås tidigt samråd med berörda markägare och att kostnaden för dagvattenhanteringen ska belasta exploateringen.

Rasbo i samverkan är positiv till möjlig verksamhetsetablering vid Grönviken/Hovgården/bergtäkten Gränlund, Vallby/Hamarby, Stavby, Jönninge och Tuna.

Kristdemokraterna framhåller att hänsyn till behov av avstigningsställen till kollektivtrafik, parkering och infrastruktur ska tas för landsbygdsbor.

Vaksala hembygdsförening och privatpersoner anser att rondell på väg 288 behövs för att öka trafiksäkerhet och förbättra trafikflödet. Rasbo i samverkan att rasborondellen vid väg 288 kan utnyttjas för etablering av turism, bygdens kulturvärden etc. Föreslår att en trafik kontrollplats längs 288 kan anläggas. Trafiklösningen på 2+1 vägen Jälla-Alunda anses ha förvärrats för oskyddade trafikanter och kollektivtrafikresenärer enligt Rasbomoderaterna. Rasbomoderaterna ser en hög prioritering med vägsträckningen Vaksala-Eke rondellen till Grän. Dom vill behålla det gamla vägreservatet.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Urvalet av de prioriterade tätorterna och servicenoderna bygger bland annat på att det ska finnas viss möjlighet till service inom nära avstånd för landsbygdsborna, oavsett var man bor i kommunen. Kommunen arbetar aktivt med bredbandsfrågorna på landsbygden i enlighet med den separata strategi som finns för detta. Gränsen mellan prioriterade tätorter och landsbygd tydliggörs i utställningsversionen av planförslaget. Inriktningen för de prioriterade tätorterna är både ökad täthet i centrala delar och möjlighet till expansion på intilliggande mark. Ibland pekas också jordbruksmark ut för expansion, för att den växande tätorten ska få en god struktur och investeringar i gator mm ska kunna hållas nere.

Kommunen arbetar med att ta fram en VA-strategi som ska vara klar 2017. För de prioriterade tätorterna kommer dock sannolikt bedömningarna om kapacitet och investeringströsklar som redovisats i översiktsplaneförslaget att ligga fast.

Frågan om bebyggelseutveckling vid "Rasbo"-rondellen lyfts in i tätortsbeskrivningen för Gåvsta. Kommunen har och har haft en aktiv dialog med Trafikverket om de frågor som påtalats angående väg 288.

Behovet av ett långsiktigt reservat för en delvis ny sträckning av väg 288 genom Örlösan för att ge den befintliga vägen mer lokal och sammanbindande karaktär i bygden bedöms ha minskat genom de åtgärder för ett parallellvägssystem som Trafikverket nu genomför.

Prioriterad tätort

Plan- och byggnadsnämnden och Centerpartiet uttrycker att det finns behov av kompletterande bostadsbebyggelse i tätorterna. Plan- och byggnadsnämnden nämner flerfamiljshus för att bryta dominansen av småhus. Centerpartiet lyfter fram hyresrätter och "efter villan-bostäder" för att erbjuda ett varierat och attraktivt bostadsutbud.

För de prioriterade tätorternas expansion anser Plan- och byggnadsnämnden att det är väsentligt att redovisa hur stor yta som kan behövas för orternas möjliga expansion. Nämnden anser att plankartan bör redovisa lämpliga ytor för expansion kring tätorter och komplettera dessa med riktlinjer motsvarande dem för stadens omland. En privatperson framhåller även att det behövs ett tillvägagångssätt för hur prioritering av plats för utbyggnad kan se och åt vilken geografisk inriktning.

Flera yttranden uttrycker en önskan om satsningar på specifika orters utveckling i framtiden. Centerpartiet föreslår exempelvis styrda satsningar på Vänge, Björklinge, Vattholma och Almunge med bakgrund till att de kan utgöra noder i ett kransortssystem och öka servicegraden. Uppsala cykelföreningen, Kristdemokraterna och Landstinget i Uppsala län vill se att satsningar koncentreras till orter med järnvägsförbindelse såsom Storvreta, Vattholma, Skyttorp, Vänge och Järlåsa. Uppsala cykelförening föreslår även en ort längs kommande Enköpingsförbindelse. Föreningen ser även att kollektivtrafikorter längs 282 utvecklas med mer lokal service och att ny exploatering utformas för att motverka bilberoende. Kristdemokraterna vill lyfta fram planeringen i Aroslänk-stråket som skulle kunna innebära en utveckling av Ramstalund.

Centerpartiet vill gärna att det ges möjligheter att bygga ut orterna ordentligt. Centerpartiet föreslår utredning för Almunge, Knutby och FÖP för Vattholma och Vänge för expansion av orterna i form av tillkomst av VA-kapacitet och bostadsbebyggelse. Partiet vill se i de förslagna fördjupningarna en kartläggning av behov för god service för invånarna i orterna och vill se mer bostadsbebyggelse i Jälla, Länna och Björklinge samt tågstopp i Järlåsa och Skyttorp. Centerpartiet anser att Storvreta är ett exempelsamhälle på hur de skulle vilja utveckla kransorterna Vänge, Björklinge, Vattholma och Almunge. För att upprätthålla service på orter och möjliggöra expansion krävs det en aktiv markpolitik enligt Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd.

Storvreta Fastighetsägares förening efterlyser promenadstig, pendelarparking och parkeringsmöjligheter för cykel och bil under tak vid tågstation, utbyggnad av äldreboende och mark för ekonomisk exploatering för företagare i orten/området.

Flera yttranden uttrycker synpunkter om VA- lösningar och VA- utbyggnader. Privatperson anser att det behövs VA-lösningar för Ramstalund, Vänge och Järlåsa. Uppsala Vatten och Avfall AB framhåller att tröskelvärdet är 700 nya bostäder och inte 500 för en ny utbyggnad av VA i Jälla. Uppsala Vatten och Avfall AB vill se ett förtydligande att 800 bostäder i Storvreta för tröskelinvestering är kopplat till nytt trafikmot och inte VA-kapacitet. Centerpartiet föreslår utbyggnad av VA för Ramsta, Järlåsa, Bålinge, Lövstalöt, Skyttorp i samband med utbyggnad i Vattholma och Gåvsta.

Uppsala cykelförening önskar att restid med cykel, elcykel och snabbcykelvägar redovisas för kransorterna samt att orterna utformas cykelvänligt med utökade möjligheter att ta med cykeln på kollektivtrafiken och cykelparkering vid stationer.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Planförslaget ligger fast i bemärkelsen att huvuddelen av kommunens befolkningstillväxt förväntas tillkomma i staden. I planförslaget finns en tydlig inriktning om en ökad blandning och mångfald i bostadsutbudet i de prioriterade orterna. Detta betyder i de flesta fall ett ökat utbud av hyresrätter och flerbostadshus. Avgörande för en breddning i utbudet är dock om de marknadsmässiga förutsättningarna är tillräckliga.

I utställningsversionen av översiktsplanen anges tydligare inriktning för hur de prioriterade tätorterna ska expandera. Däremot bedöms det inte som nödvändigt att ange expansionsområden på plankartan. Stadsbyggnadsförvaltningen håller med om att en aktiv markpolitik är viktig och frågan om mark- och planberedskap finns med i den generella inriktningen för utveckling av de prioriterade tätorterna. Frågan om serviceinnehåll föreslås dock flyttas över till det kommande landsbygdsprogrammet, som mer aktivt hanterar servicefrågorna. Restider med olika färdmedel (inklusive cykel) tas helt bort ur nästa version av planförslaget, istället anges skilda lägesegenskaper mer generellt i texterna.

De frågor som lyfts av Storvreta fastighetsägarförening bör hanteras i samband med genomförandet av den fördjupade översiktsplanen.

Planförslaget är uppbyggt för att klara tätortsexpansion utan att det sammantaget behövs stora tröskelinvesteringar i VA. I takt med teknikutvecklingen kan tröskelnivåerna komma att ändras i skilda orter. Korrigeringar av tröskelvärden görs till utställningsversionen av planen.

I stråket längs väg 55 och en eventuellt kommande järnväg mot Enköping ger planförslaget handlingsfrihet att senare utveckla en ny stadsdel eller tätort i anslutning till en ny tågstation någonstans mellan Ramsta och Skärfelten. Tillsvidare föreslås Ramstalund anges som servicenod – inte som prioriterad tätort med hänsyn till ortens ringa storlek och svaga förutsättningar för ett mer omfattande serviceutbud. Det hindrar inte att orten ändå kan byggas ut med fler bostäder.

Service nod

Service noder framhålls som viktiga att bevara enligt privatperson och för att upprätthålla service i servicenoderna Tuna och Stuvby påpekar Rasbo i Samverkan att det krävs engagemang från samtliga aktörer. Att få igång utvecklingen i servicenoderna Stavby, Tuna, Åkerlänna och Jumkil vill Centerpartiet se att kommunen tar initiativ till.

Vidare är kulturnämnden positiv till förslaget om servicenoder på landsbygden och vill tillägga vilken miniminivå på kultur- och fritidsverksamhet begreppet servicenod ska innebära. Plan- och byggnadsnämnden uttrycker att det bör framgå att hanteringen av ny bebyggelse i servicenoder ska hanteras på samma sätt som för landsbygden generellt.

Rasbo i samverkan upplever brist på idrottshallar och anser att området söder om Stavby skola är lämpligt för hallplacering.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen hanterar förslagsvis inte frågan om vilka eventuella serviceambitioner som kommunen ska ha för servicenoderna, det passar bättre i det kommande landsbygdsprogrammet. Inriktning för ny bebyggelse vid servicenoder hanteras i det generella landsbygdsavsnittet. En placering av idrottshall vid Stavby skola ligger i linje med planförslagets inriktning för servicenoder, därmed inte sagt att det är något som kommunen tar initiativ till.

Landsbygd

Några yttranden påpekar en del otydligheter i avsnittet om landsbygd. Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma skyddet för jordbruksmark med formuleringen "god jordbruksmark". Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att inriktningarna för ny bostadsbebyggelse är otydliga och liknar de för scenario 1 (utspridning), och anser att "Bejakas" och "välkomnas särskilt" behöver förtydligas samt undrar vad som avses med "förenligt med de lokala förutsättningarna". Vidare tycker Arbetsmarknadsnämnden att landsbygdsprogrammet bör integreras.

Åsikter om bostadsbebyggelse uttrycks i flera yttranden. Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd vill se möjliggörande av kvarboende och äldreboende på landsbygden. Rasbo i samverkan anser att rasbobygden måste tillerkännas bostadstillväxt, och tillsammans med Rasbomoderaterna framhåller de en prioritering av mindre och billiga bostäder för önskvärt kvarboende i bygden för äldre och unga. SPF-Föreningen i Rasbobygden, SPF Seniorerna Södra Oland belyser kvarboende för äldre i bygden med två förslag till alternativa boenden: några mindre villor/parhus och gemensamt äldreboende för hela Rasbobygdens äldre placerat i anslutning till befintlig/placerad samhällsservice.

Lantmäteriet föreslår lättnader i strandsskyddslagstiftningen för att öka attraktiviteten till landsbygden för att undvika avfolkning. Vidare anser Lindbackens Fastighets AB att tydlighet bör finnas kring var man kan förvänta sig kollektivtrafik och inte på landsbygden. Rasbo i samverkan framhåller att det saknas billiga bostäder på landsbygden och att Uppsala kommun bör anta ett program för bostadsutbyggnad i hela kommunen. De föreslår att det byggs i attraktiva lägen och genom ägardirektiv styra med Uppsalahem och byformationer. Lindbackens Fastighets AB och Fastighetsägarna MittNord anser att det måste medges avstyckningar av tomter och etablering av nya mindre bostadsområden.

Flera yttranden handlar om att det är viktigt att bevara befintliga verksamheter och lantbruk. Privatpersoner uttrycker oro över risken att företag och lantbruk läggs ner och att arbetstillfällen försvinner på grund av klagomål från boende från ny bebyggelse om bl.a. luft, buller och lukt. Privatperson LRFs kommungrupp framhåller att hänsyn måste tas vid ny bebyggelse till befintliga lantbruk. LRFs kommungrupp anser att lantbruken bör ha företräde vid eventuell etablering av bostadsområden.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Frågan om "brukningsvärd jordbruksmark" fördjupas och hanteras i del B. Inriktningen för bebyggelseutvecklingen görs också tydligare. För att möjliggöra en levande landsbygd samspekar flera styrdokument. Landsbygdsprogrammet utvecklas i nära samarbete med översiktsplanarbetet och hanterar strategier om hur vi ska utveckla landsbygden tillsammans med andra aktörer. Översiktsplanen visar å sin sida den fysiska viljeinriktningen och lokaliseringmöjligheter.

I översiktsplanen finns en tydlig inriktning om en ökad blandning och mångfald i bostadsutbudet i främst de prioriterade tätorterna, som är de platser där det normalt sett kan finnas marknadsmässiga förutsättningar för annat än friliggande villor, inklusivesenior- eller äldreboenden. Mer handlingsinriktade frågor om hur kommunen ska arbeta för att få fram billiga bostäder i hela kommunen hör hemma i kommande "riktlinjer för bostadsförsörjning" som kommunen ska ta fram.

Lättnader i strandsskyddet kan vara välkommet för att underlätta utveckling av vissa prioriterade tätorter, men åligger staten att hantera. Kollektivtrafikstråken visar var kollektivtrafiken prioriteras på landsbygden. För att ytterligare underlätta för kollektivtrafikresor på landsbygden markeras i utställningsversionen av planförslaget även hållplatser som prioriteras för pendlarparkeringar.

Inriktningen för landsbygden tydliggörs och preciseras i några avseenden. Bland annat är kommunens inställning att nya bostäder ska tillkomma i en omfattning som endast kräver bygglovsprövning. Planläggning för mer omfattande bebyggelse bör i första hand ske i de prioriterade tätorterna. Hänsyn till buller och lukt mm från lantbruk och annan verksamhet tas

regelmässigt vid prövning av nya bostäder. I den generella inriktningen för landsbygden och omlandet understryks i planförslaget att utvecklingsmöjligheterna för landsbygdsnäringar ska värnas.

Lågstrålande zon

Länsstyrelsen och privatperson är positiv till markeringen av lågstrålande zon. Länsstyrelsen anser att detta är en vägledning vid planering för elektromagnetisk strålning. Samma privatperson efterfrågar ett bilfritt område. Området för lågstrålande zon bör kallas "Stora opåverkade områden" enligt Plan- och byggnadsnämnden som refererar till miljöbalken 3 kap 2 och dess inriktning bör utformas i områdets opåverkade karaktär.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Efter överläggning med kommunstyrelsens majoritet föreslås att den lågstrålande zonen tas bort. Zonens reella betydelse för att hålla undan från magnetfält bedöms vara svag.

Verksamhetsområde

Några inkomna yttranden rör verksamhetsområdena Årna och Librobäck-Husbyberg. Försvarmakten och Länsstyrelsen påpekar att Librobäck-Husbyberg ligger inom influensområdet för buller kring riksintresset Uppsala övningsflygplats. Av den anledningen framhålls det att ingen ny störningskänslig bebyggelse lokaliseras dit. Vidare framhåller Försvarmakten och Länsstyrelsen att det i dagsläget är omöjligt att bedöma om det går att lokalisera civil störningskänslig, eller störande, bebyggelse vid Årna enligt kommunens önskemål. De poängterar att ytterligare civil verksamhet på flygplatsen är begränsad. En privatperson önskar att försvarmakten kunde flytta sig från Årna för att möjliggöra nytt område för bland annat verksamheter.

Några yttranden uttrycker att det saknas mark för verksamheter. Privatpersoner beskriver Fyrislund, Boländerna och Librobäck som fyllda. Lindbackens Fastighets AB och Handelskammaren anser att de framtida verksamhetsområdena är otillräckliga. Moderaterna efterlyser en ökad tydlighet över framtida lokaliseringar för näringslivsverksamhet. Aspholmens Fastigheter AB poängterar vikten av att bevara verksamhetsområden i Boländerna och Fyrislund samtidigt som det skapas nya områden för de verksamheter som trängs ut på grund av bostadsutvecklingen i Främre Boländerna. Uppsala Naturskyddsförening yttrar att en utveckling av bullerstörande verksamheter vid Läby Österby bergtäkt riskerar att leda till bullerstörningar in Näsens skogsområde.

Uppsala Vatten och Avfall AB ser ett behov av ett förtydligande av dagvatten och föroreningar i verksamhetsområdena. Den generella inriktningen för verksamhetsområden behöver kompletteras med att dagvatten ska renas och fördröjas lokalt.

Ett antal yttranden handlar specifikt om inriktning och innehåll i verksamhetsområdena. Plan- och byggnadsnämnden anser att det behövs inriktningar för svar vid förfrågningar om annat än verksamheter i verksamhetsområdena. Lindbackens Fastighets AB anser att verksamhetslokaler för kontorsbaserade verksamheter bör dels integreras i blandstaden, dels präglade omvandlingsområden som Främre Boländerna, och dels finnas i de framtida noderna i den flerkärniga staden. Föreningen Vårda Uppsala anser att bestämmelser för arkitektonisk kvalitet borde föras i detaljer för verksamhetsområden. Föreningen ifrågasätter de uppfattade ensidiga verksamhetsområden då det finns en uttalad ambition att skapa blandstad och frågar vad det menas med "flexibel struktur".

Några inkomna yttranden innehåller synpunkter om etablering på jordbruksmark. Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att förlägga verksamheter på jordbruksmark som är ett nationellt intresse. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att ge utrymme för nya verksamhetsområden på ett sådant sätt som inte hotar slättlandet och möjligheter för rekreation och friluftsliv. Uppsala Naturskyddsförening önskar tydligare formulering att öppningen i landskapsrummet vid Årike Fyris inte skall byggas igen med verksamhetsområden.

Yttranden om områden öster om E4 visar skilda åsikter om dess utveckling. Länsstyrelsen framhåller att det krävs särskilda argument för en etablering öster om E4 nära Vaksala eftersom denna har utgjort en östlig gräns för stadens utveckling. Samt det har lagts ner mycket arbete för att gestalta

vägen i det öppna landskapet. Länsstyrelsen framhåller att området kring Vaksala är mycket känsligt ur kulturmiljösynpunkt eftersom nya verksamheter riskerar att påverka riksintresset.

Centerpartiet vill att bebyggelse ska undvikas i området vid trafikplats mot Almungevägen och trafikplats vid Östhammarsvägen på grund av den goda åkersmarken som finns längs utsidan om E4. Lindbackens Fastighets AB och Handelskammaren anser å andra sidan att hela området öster om E4 mellan väg 290 och 282 bör planläggas för verksamheter i samband med anläggandet av en ny trafikplats vid E4 mellan Årsta och Fyrislund.

Uppsala cykelförening önskar att enbart se etablering av störande verksamheter vid områdena vid nya E4 och att arbetsplatser och handel placeras i områden som är cykel- och trafikvänligare. Vidare önskar Uppsala Naturskyddsförening och Uppsala cykelförening att områden vid nya E4 inte utvecklas för annat än störande verksamhet för att undvika externhandel och bilberoende.

Området söder om Boländerna kring Kungsängens gård anses kräva fortsatt utredning och analyser enligt Länsstyrelsen för att klargöra vilken utveckling som är förenlig med olika intressen och anspråk i området. Centerpartiet vill att bebyggelse ska undvikas i området för att bevara den befintliga jordbruksmarken och Uppsalas profil som "staden på slätten". De anser dock att bebyggelse går bra i den redan anspråkstagna marken vid Kungsängens gård.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

I utställningsversionen av planförslaget beskriver vi tydligare inriktningen och innehållet i verksamhetsområdena, bland annat kring störningskänslighet och flexibel struktur. Librobäck Husbyborg avsätts som verksamhetsområden just med anledning av flyg- och skjutbanebuller från Årna. Stadsbyggnadsförvaltningen förstår att det på kort sikt är svårt med ytterligare civil verksamhet vid Årna.

I samrådsförslaget liksom i utställningsversionen av planförslaget finns både fler nya verksamhetsområden och större ytor utpekade i förhållande till den senaste översiktsplanen, för att tillgodose mark för verksamheter. Sammantaget bedöms de väl täcka efterfrågan till 2050. Ytterligare verksamheter vid Läby Österby prövas i särskild ordning och hänsyn till ljudmiljön i friluftsområdet övervägs då. Dagvattenfrågorna hanteras med generella riktlinjer i förslaget till utställningsversion av översiktsplanen.

Översiktsplanens inriktning är att de verksamhetsområden som pekas ut inte ska innehålla bostäder utom i de fall planprogram eller fördjupade översiktsplaner markerar särskilda delar där viss blandning kan vara lämplig. Frågor om arkitektonisk kvalitet behandlas i "Arkitektur Uppsala" som kommunen arbetar parallellt med.

Ställningstagandet att stadsutvidgning ska kunna ske med verksamheter på jordbruksmark söder om Kungsängsleden och öster om E4 kvarstår. Motivet är å ena sidan att nya verksamhetsområden bedöms vara ett väsentligt samhällsintresse och å andra sidan att de berörda områdenas lägesegenskaper och nedlagda investeringar i infrastruktur gör att det saknas alternativa platser med tillfredsställande egenskaper. För området vid nordöstra stadsgränsen tydliggörs att markanvändningen ska anpassas efter riksintresset för kulturmiljövården (se även under Riksintressen)

Park och natur

Plan- och byggnadsnämnden vill se tydligare beskrivning av värdet och inriktningen för parker och andra friytor samt tydligare beskrivning av det sociala värdet av små och nära mötesplatser utomhus. Vidare anser plan- och byggnadsnämnden att barns utemiljöer hamnar i bakgrunden med målet att öka tätheten för att minska resandet. Länsstyrelsen påpekar att det saknas en beskrivning och åtgärder för att minimera, kompensera och undvika negativ påverkan på de fem nätverken: gammal tall, gammal grov asp, gamla ädellövträd, groddjur och sandinsekter vid en hög exploatering. Länsstyrelsen anser också att artskyddet och en kommunal naturvårdsstrategi bör tydliggöras i större utsträckning för att ta hänsyn till naturvärdena för att inte försena och försvåra efterföljande planarbete. För att underlätta efterföljande processer föreslår Länsstyrelsen att befintligt planeringsunderlag samt riktlinjer för utredningar ska presenteras så att stadsutveckling och naturvård

integreras. Länsstyrelsen är positiv till att utveckla friluftsområden utanför Uppsala stad samt att tillgängligheten med kollektivtrafik och cykel förbättras.

Flera instanser, bland annat Naturskyddsföreningen och Tankesmedjan Grön Stad betonat vikten av det finns natur i staden, inte bara park. Centerpartiet har också kommenterat att det behövs en tydligare definition av vad det innebär att bygga tätt och att tillräckligt med grönområden måste skyddas från onödig exploatering. Partiet ser, med den ökade befolkningen, ett behov av förbättrad service i parker och grönområden, såsom offentliga toaletter. En tydligare dialog med markägare kring Vaksala-Åby behövs anser flera privatpersoner. Uppsala Naturskyddsförening framhåller att det råder brist på lämplig natur för friluftsliv, rekreation och skolverksamhet i stadens nordöstra delar och föreslår att skogen Råby park ska skyddas och bevaras. Föreningen Seminarieparkens vänner och en privatperson vill att Seminarieparken ska utvecklas till en stadsdelspark. En privatperson vill att mark för idrott redovisas i översiktsplanen. Privatpersonen föreslår att markområdet runt Fyrisån och Uppsala camping kan utvecklas till en plats för idrottsföreningar med utomhusaktiviteter med klubbhus och omklädningsrum.

Naturskyddsföreningen är positiv till att ekosystemtjänster nämns men påpekar samtidigt att det finns förbättringspotential i värderingen av de olika ekosystemtjänsterna. Man anser även att planeringsunderlagen om ekosystemtjänster ska integreras i översiktsplanen. Tankesmedjan grön stad anser att de gröna kilarna i ÖP 2010 har blivit reducerade till pärlband. Tankesmedjan saknar också en grönplan.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

I utställningsversionen tydliggörs översiktsplanens roll som kommunens övergripande strategi för den gröna infrastrukturen. Inom stadens gräns lyfts sociala värden, landskapssamband och ekosystemtjänster som är särskilt viktiga, tillsammans med vattenvärden. Den allemansrättsliga tillgängligheten värnas och kommunen arbetar fortsatt aktivt för att säkerställa och utveckla områdenas natur-, vatten- och friluftsvärden. Vägledning på övergripande nivå ges av översiktsplanens inriktningar. Här framgår hur parker och naturområden som är för små att visas i översiktsplanen, men som har potential att erbjuda olika typer av ekosystemtjänster med mera, generellt ska hanteras. Kommunens parkriktlinjer och parkplan, som är en sektorplan, ger närmare information om vilka områden som utgör park respektive närnatur och hur olika park- och naturområden bör utvecklas fram till år 2030.

Gränsen är flytande mellan park och natur och beror i många fall också av hur man väljer att utveckla och sköta grönområden. Därför har vi valt att inte skilja på begreppen i översiktsplanen, som är en översiktlig plan. Merparten av de ytor som anges på kartan som park och natur (i utställningsversionen med benämningen "grönområde") utgörs av natur. Det gäller även inom staden. Vissa grönytor i staden, exempelvis Gränbyparken, innehåller både anlagd park och olika typer av naturmiljöer. Här finns betesmark, skogsdungar och åkermark. Utveckling till mer parkmiljö, bland annat för att förebygga ökat slitage, planeras i vissa grönområden medan andra ytor kommer att bevaras som naturmark. Kommunens och stadens befolkning förväntas växa kraftigt och därför behöver naturområden i och utanför staden och tätorterna reserveras för att vara tillgängliga för friluftsliv på lång sikt. De norra och östra stadsdelarna har redan idag brist på närbelägen mark för friluftsliv. Råby park föreslås som inriktning att skyddas aktivt framöver. Även stora delar av Örlösan och Vedyxaskogen är utpekade som grönområde under planperioden, det vill säga som allemansrättsligt tillgänglig natur. När det gäller utpekande av grönområde på privata marker i översiktsplanen är det inte möjligt att i detta översiktliga planeringskede ha dialog med alla markägare. Utpekandet betyder att kommunens viljeinriktning är att användningen av dessa områden inte motverkar möjligheterna till allemansrättsligt nyttjande för friluftsliv. Konkret friluftsplanering eller planer på skydd av områden i framtiden ska alltid föregås av dialog med markägare.

Några områden i grönområdeskategorin kommunalt förvaldade friluftsområden och park (Södra Kronparken, Gottsundagipen och befintliga statliga naturreservat) redovisas i utställningen som områden och inte som delar av gröna stråk, för att bättre tillvarata viktig övergripande ekologisk och social grönstruktur. Området Stabby backe och Stabbyskogen har å andra sidan avgränsats till att bara innefatta just dessa delar. Texten förtydligas så att konsekvenser av stadsförvaltningen för nätverken av tall med mera framgår på en generell nivå. Till utställningen

sker samordning med innerstadsstrategin, programarbetet för Ulleråker och pågående arbete med fördjupning av översiktsplanen i Södra staden.

Föreslaget naturreservat

Centerpartiet efterlyser tydliga syften med nya naturreservat. Handelskammaren är negativ till reservat vid Fyrisån medan Uppsala Naturskyddsförening är positiv till naturreservat i Årike Fyris, Fjällnora och Hammarskog. En privatperson anser att Kungsången ska göras till kommunalt naturreservat. Miljö- och hälsoskyddsnämnden betonar vikten av tydliga reservatsföreskrifter. Kulturnämnden framhåller att lämpliga åtgärder bör övervägas för att skydda värden som bör föras upp på UNESCO:s världsarvslista. Länsstyrelsen lyfter fram att det Linneanska kulturarvet behöver fortsatt skydd.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Kommunens arbete med naturreservat fokuserar tydligt på att värna och utveckla friluftsliv- och upplevelsevärden. I samrådet anges, som föreslaget naturreservat, drygt tio områden där beslut om statliga reservat för de flesta av områdena förväntas i närtid, och där alltså planeringsprocessen är långt framskriden. Dessutom anges några områden där kommunen redan arbetar aktivt med långsiktiga skydd. I utställningen utgår förelagda naturreservat som egen markanvändningssort, men utgör en grönområdeskategori i textredovisningen. De områden, där beslut om långsiktigt skydd inte fattats, redovisas i utställningen som grönområdeskategori "Övrigt". Det gröna Linneanska kulturarvet hanteras inom ramen för särskilda processer som handlar dels om långsiktigt skydd för Årike Fyris, dels om Årike Fyris som nominerat världsarv. Linnéstigar ingår i planförslagets grönstruktur som till utställningen kompletteras bland annat med grönområdet Linnes Hammarby och det gröna stråket (Linnéstigen) dit.

Stort naturområde

Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Centerpartiet vill se ett tydliggörande om vad som avses med "ska i stora drag värnas" samt "avskärmande bebyggelse". Centerpartiet framhåller detta för att markägare i området inte ska tro att deras privata mark är planlagd av kommunen. Uppsala Naturskyddsförening anser att ÖP 2010 hanterade stora opåverkade områden bättre. Föreningen saknar de naturområden som fanns med i ÖP 2010. Flera synpunkter berör specifikt Ekoln med strandområden: Plan- och byggnadsnämnden (PBN) föreslår en uppdelning som innebär att delar av området inlemmas i kategorin Stadens omland. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till den tydliga inriktningen är att bevara Mälarsestranden obebyggd. Uppsala cykelförening är negativ till bebyggelse längs Mälaren då de ser en risk för bilberoende och intrång i känslig naturmark.

När det gäller Vreta, Bodarna och Ytternäs påtalar miljö- och hälsoskyddsnämnden problem med dricksvattenförsörjningen i områdena. Skanska Sverige AB, Uppsala Akademiförvaltning och JM AB anser att en utveckling av Vreta, Bodarna och Ytternäs skulle förbättra tillgängligheten till närliggande rekreationsområden och öka intresset för en strandpromenad mellan Vårdsättraviken, Flottsund och Fyrisån. Uppsala Akademiförvaltning föreslår Lurbo/Bodarna som ett strategiskt område för bostadsbyggande. Rosendals Fastigheter är positiva till att utnyttja de vattennära områden för att skapa inbjudande, strandnära miljöer. Centerpartiet är positiva till bebyggelse i Vreta och Bodarna för att möta behovet av "gräddhylltomter", och anser att förslaget om ingen ytterligare bebyggelse i området bör utredas.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Tre stora naturområden av regional betydelse redovisas i förslaget till översiktplan. De utgår bland annat från redovisningen i ÖP 2010 av "Stora opåverkade områden" (Vällenområdet och Fiby-Ulleråkers allmänning-området). Syftet är att bevara den framtida handlingsfriheten, vare sig det gäller att nyttja området till gagn för ekologiska funktioner, den biologiska mångfalden eller som rekreationsområde. Det tredje stora naturområdet är en precisering av riksintresset Mälaren med öar och strandområden som i sin helhet är av riksintresse enligt 4 kap miljöbalken med hänsyn till områdets stora natur- och kulturvärdena och betydelse för friluftsliv och turism. Gränserna för området har setts över med utgångspunkt från PBN's synpunkter. Kommunens förhållningssätt till det senare området tydliggörs närmare i

översiktplanens del med beskrivning av riksintressen och andra statliga intressen och i omlandet Mälardalsregionen. Handlingsfriheten i övriga delar av landsbygden tillvaratas främst genom planförslagets riktlinjer för i landsbygden. Begreppen värnas respektive avskärmande bebyggelse förtydligas. Ändras Vreta/Bodarna/ och Ytternäs kan vara intressant för bebyggelseutveckling på längre sikt, men kräver stora investeringar i transportinfrastruktur och VA-system. Under planperioden finns utvecklingsområden med bättre förutsättningar att satsa på.

Å-stråk, värdefulla vatten och vattennära områden

Flera instanser, bland annat Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tar upp risken för översvämningar längs Fyrisån. Uppsala Naturskyddsförening föreslår att Sävaån och Librobäcken samt vattendrag i östra delen av kommunen ska anges som å-stråk. Föreningen anser också att det är viktigt att alla åar med biflöden skyddas för följderna av exploatering. Några yttranden tar upp vattennära områden generellt. Kristdemokraterna föreslår utbyggnad av en ny småbåtshamn på östra sidan om Fyrisån i området norr och möjligtvis söder av Kungsängsbron. De anser att det bör finnas en tydligare planering för båttrafik/sjöfart. Rosendals Fastigheter önskar mer tydlighet i viljan att utnyttja de vattennära områdena för att skapa inbjudande miljöer i bland annat Skarholmen, Graneberg, Lurbo, Ytternäs och Vreta tillsammans med Funbo-Lännastråket.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Planförslaget pekar ut några större å-stråk utifrån deras potential för rekreation, biologisk mångfald och betydelse för att skydda vattenkvaliteten både i vattendraget och nedströms i mottagande vattenområden. Delar av dessa åar med stränder är av riksintresse. Utifrån vattenförvaltningen ska kommunen vidta åtgärder för att uppnå god status i alla vattenförekomster. Berörda vatten redovisas i utställningen på grundkartan, inklusive Sävaån på gränsen till Enköpings kommun. Översvämningrisker hanteras i utställningen på flera sätt, både genom inriktningen för mark- och vattenanvändningen och genom särskilda riktlinjer för alla mark- och vattenområden. I bland annat Årike Fyris finns potential att fördröja vattenflöden. Viktiga obebyggda lågstråk och vattendrag, såsom Librobäcken, redovisas i planförslaget som avrinningsstråk för markvatten och dagvatten, vilket bäddar för rening och fördröjning av dagvatten när staden växer, och till att skydda vattenkvaliteten både i stråken och nedströms. Till utställningen tydliggörs kopplingen till miljö kvalitetsnormerna för vatten och vattenförvaltningens åtgärdsprogram, bland annat genom generella riktlinjer för vatten och dagvatten, som föreslås gälla alla mark- och vattenområden inom kommunen.

Vattennära områdets rekreationspotential lyfts fram i planförslaget genom å-stråk och kategorin stora naturområden. I de senare ingår både Ekoln och Vällenaområdet. Till utställningen kompletteras förslaget med tydligare beskrivningar om värdet av vattenkontakt även i urbana områden. Betydelsen av levande hamn lyfts särskilt fram i Innerstadsstrategin och frågan om småbåtshamn hanteras i pågående program för åstråket.

Vattenkvalitet

Kommentarerna om vattenkvalitet har kommit från Länsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, grannkommuner och Uppsala Naturskyddsförening. Länsstyrelsen anser att en tydligare utgångspunkt bör tas i åtgärdsprogrammet för Norra Östersjöns vattendistrikt. Åtgärd 6, 7 och 8 i åtgärdsprogrammet bör redovisas tydligare i planen. Känsliga områden ska redovisas och utredas där det är befogat. Uppsala Naturskyddsföreningen och Länsstyrelsen har också synpunkter på hur målen för miljö kvalitetsnormerna ska uppnås. Naturskyddsföreningen saknar en redovisning med åtgärder och Länsstyrelsen vill att skyddsåtgärder och åtgärder kopplade till målen för att uppnå miljö kvalitetsnormerna ska konkretiseras och redovisas. Man anser att en samlad bedömning bör göras av vilken effekt den planerade utvecklingen har på vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer samt vilka riktlinjer och åtagande som krävs för att planen ska kunna vara vägledande.

Länsstyrelsen anser att planförslaget inte uppnår miljö kvalitetsnormerna för flera vattenförekomster i kommunen. Vidare anser man att påverkan på andras kommuners vattenförekomst bör behandlas ifall

det påverkas av planförslaget. Konsekvenser på vattenkvaliteten nedströms Fyrisån anse man ska redovisas då det är en mellankommunal fråga. Länsstyrelsen och Enköpings kommun anser att Sävåns dalgång är ett nationellt särskilt värdefullt vatten som bör ingå i kommunens redovisning. Enköpings kommun framför att ett utpekande av Sävåån kan underlätta framtida samarbeten över kommungränserna för att genomföra åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormen god ekologisk status. Uppsala Naturskyddsförening menar att det finns flera värdefulla sjöar till exempel Vällen. Havs- och vattenmyndigheten påpekar att skydd för att undvika försämring av Uppsala-Björklinges dricksvattenkvalité måste säkerhetsställas. Myndigheten anser att ett minikrav i samband med planerad bebyggelse bör finnas för att inte riskera förorening av grundvattentillgången. Håbo kommun ser att det behövs tydligare genomlysning och riskbedömning avseende Mälaren som dricksvattentäkt och är samtidigt positiv till utpekandet av Mälaren som särskilt värdefullt vatten med prioriterade åtgärder. Länsstyrelsen anser att dagvattenhanteringen inom områden med ny och befintlig bebyggelse behöver konkretiseras, att konsekvenser på vattenkvaliteten nedströms ska redovisas och att skyddsåtgärder för att uppnå miljö kvalitetsanormer i grund- och ytvattenförekomster behöver redogöras. För analysen framhåller myndigheten användning av planeringsunderlag av SGU och vattenförvaltningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Fullmäktige antog i december ett övergripande vattenprogram och under hösten 2015 påbörjades arbetet med att ta fram en VA-plan som kommer att fastställas vid årsskiftet 2016/2017. Nästa steg är att ta fram en handlingsplan för att genomföra vattenprogrammet. I planen kommer konkreta aktiviteter och åtgärder att anges likväl som ansvarig förvaltning/bolag, och medel ska avsättas för genomförande av aktiviteten/åtgärden. I nuläget finns därmed inte tillräckligt med konkret information ifråga om åtgärdsarbetet. Kommunen har sedan tidigare även ett dagvattenprogram och inom kort även en dagvattenhandbok med konkreta åtgärder i plan- och bygggärende samt även anläggningar i kommunal regi (gata/park).

Alla sjöar i Uppsala är viktiga mot bakgrund av att det finns relativt få sjöar i kommunen, i synnerhet kring staden. Vällen har stora friluftskvaliteter och ingår i "stort naturområde" vilket visar att den är prioriterad för bl.a. friluftsliv. Påverkan på andra kommuners vatten nämns under å-stråk kopplat till naturmark längs stråken men texten kommer att utvecklas och tydligare peka på att försiktighetsåtgärder och aktiviteter görs även utifrån att vi inte ska påverka nedströms liggande vatten. Detta är ett arbete som måste göras i samverkan med Stockholm. Vår del är dock att bedöma vad som transporteras ut via vattendrag i Uppsala kommun, så att vi inte påverkar nedströms liggande vatten. Vattenförekomsten omnämns både under särskilt värdefullt vatten och åsens grundvatten. I utställningen kompletteras grundkartan med Sävåån och därmed ingår alla de vattenförekomster som avrinner till Ekoln-Mälaren i förslaget till översiktplan.

Åsens grundvatten

Uppsalaåsens och dess betydelsefulla vattenförekomst för stadens vattenförsörjning behöver behandlas utförligare anser Länsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Havs- och vattenmyndigheten och Uppsala Vatten och Avfall AB. Särskilt med tanke på att det saknas alternativa grundvattensresurser för Uppsalas vattenförsörjning. Länsstyrelsen anser att det är svårt att skydda grundvattnet i sin helhet från negativa konsekvenser vid en exploatering av åsen. Man anser att det inte går att förlita sig på tekniska lösningar utifrån ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv. Sveriges geologiska undersökning är dock positiv till planförslagets inriktning om att nyexploatering av känsliga delar av åsen ska ske begränsat och minimeras genom tekniska lösningar, men anser att det behövs en tydligare beskrivning hur detta ska uppnås. Länsstyrelsen ifrågasätter även markens lämplighet för bebyggelse om det krävs omfattande tekniska lösningar i enlighet med bestämmelserna i 3 kap. 1 § miljöbalken och 2 kap. 2 § plan- och bygglagen. Sveriges geologiska undersökning anser att översiktplanen är alltför översiktlig för att kunna göra en bedömning om markens lämplighet enligt PBL. Länsstyrelsen bedömer att det behövs ett vidareutvecklat resonemang om lämpliga tekniska lösningar och deras sårbarhet och brister.

Vid en exploatering uttrycker Länsstyrelsen och Havs- och myndigheten att det borde finnas minikrav under drift- och anläggningskedet för att inte riskera att förorena grundvattnet kortsiktigt eller

långsiktigt. Länsstyrelsen anser att det ska redogöras hur exploatering ska utvecklas på och i anslutning till åsen vilka risker och konsekvenser detta medför samt vilka åtgärder som planeras. Känsliga områden bör redovisas och det bör tas ställning till vika områden nyexploatering bör undvikas eller begränsas. Sveriges geologiska undersökning vill se mer tydlighet angående de känsliga områden vid uppsalaåsen och vad en nyexploatering av begränsad omfattning innebär. I ett tidigt skede ska kommunen låta exploatörer få kännedom om vilka villkor som gäller vid exploatering. Länsstyrelsen anser att områden på eller i närheten av Uppsalaåsens lämplighet för bebyggelse ska förtydligas. Sveriges geologiska undersökning anser planförslaget är otydligt gällande hur hänsyn ska tas till åsens naturgivna förutsättningar och föreslår att det redogörs hur exploatering ska utvecklas på och i anslutning till åsen, och vilka risker och åtgärder som behövs för att minimera risker och negativ påverkan.

En annan aspekt som kommenteras är skyddsåtgärder för Åsens grundvatten. Uppsala Vatten och Avfall AB är positiv till att åsen som dricksvattentäkt ska skyddas. Sveriges geologiska undersökning anser att planen har ett mindre ingående resonemang om markens beskaffenhet enligt kap. 2 i PBL och att de identifierade behoven inte är betonade nog för att skydda åsen utifrån att skydda en grundvattenreserv. De anser att planförslaget inte medger skyddsåtgärder mot föroreningar och exempel på hur det ska göras eller vad skyddet skulle kosta. I frågan om att skydda grundvattnet betonar Länsstyrelsen att avvägningen görs mellan utbyggnad av staden och ett långsiktigt skydd av grundvattenresursen görs. Länsstyrelsen framhåller även att grundvattenbildning genom infiltration av nederbörd behöver säkerhetsställas och att det behövs ett långsiktigt förhållningssätt till de föroreningar som har påträffats i dricksvattnet och de hälsoeffekter som kan uppstå. Uppsala Vatten och Avfall AB anser att det behövs en bedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar och fungera som underlag i kommande plananläggningar.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Uppsalaåsen är Uppsala tätorts enda dricksvattentäkt och försörjer drygt 150 000 människor med dricksvatten varje dag. På stora delar av området är åsen oskyddad. Grundvattentäkten är därför mycket skyddsvärd. Exploatering kan resultera i nya förutsättningarna för hur vatten transporteras och uppehåller sig i ett område och kan därmed påverka grundvattenbildningen och grundvattenkvalitén. Exploatering medför att smutsigt dagvatten genereras. Detta medför att höga krav måste ställas på byggande och framtida bruk av marken för att säkerställa att grundvattnet inte tar skada.

Uppsala kommun har påbörjat arbetet med att ta fram en strategi för åsen i syfte att upprätthålla god dricksvattenkvalitet i åsen över lång tid. I strategin kommer att anges hur kommunen ser på exploatering på och intill åsen; grad och typ av exploatering, kompensatoriska åtgärder på redan exploaterad mark, skyddsåtgärder, underhåll mm. Nyexploatering på känsliga delar av åsen får endast ske i begränsad omfattning och vattenområden som är särskilt lämpliga för vattenförsörjning ska så långt som möjligt skyddas helt från exploatering. Grundvattenuttag i norra delen av åsen (inklusive blåsar) är nödvändig för kommunens tillväxt och måste värnas i ett långsiktigt perspektiv. Vår utgångspunkt för att minimera risk för spridning av föroreningar till grundvattenet är enkla robusta system och långsiktigt hållbara åtgärder som inte kräver omfattande kunskapsöverföring och speciallösningar. Inom ramen för Ulleråkersprojektet har vi tagit fram anvisningar till exploatören i olika led (rivning och projektering) där vi även "utbildar" personal på plats. Inom projektet tas även ett kontrollprogram för vatten fram. Programmet syftar till att beskriva detaljerna under planeringsprocessen kring kontroll och uppföljning för vatten (inklusive ansvarsfrågor) utifrån fördjupningar kring dagvattenhantering och tekniska åtgärder/lösningar på såväl allmän plats som kvartersmark. Programmet kommer att vara styrande i hela processen; bygglov, markanvisningar, markförsäljningar, byggnation och drift. Dokumentet kan användas som grund inom åsens hela influensområde.

Transportinfrastruktur

Allmänt/Övrigt

Yttranden från Omsorgsnämnden, Uppsala kommun sport- och rekreationsfastigheter, Moderaterna framhåller bilens kvarstående roll i framtiden med ny teknik. Omsorgsnämnden och Moderaterna anser att bilen ska beaktas som det primära transportmedlet utanför utpekade noder och stråk. Moderaterna tror även att bussen tillsammans med bilen är viktig för minska utsläpp.

Moderaterna påpekar vikten av tillgänglighet med bil för landsbygdsbor. Uppsala kommun sport och rekreationsfastigheter uttrycker liknande att människors kommunikationsbehov bör vara fokus och inte frågan om fordonsval. Omsorgsnämnden framhåller god tillgänglighet till befintliga och kommande parkeringsanläggningar och att det måste planeras för större framkomlighet och valfrihet för handikappsanpassade fordon. Nämnden medger att problemet kring bilens anspråk på utrymme kvarstår. Gatu- och samhällsmiljönämnden framhåller dock att det hållbara resandet i stadens omland behöver stärkas med kommunikationer som inte är privatfordon. Rasbo i samverkan och privatpersoner föreslår anropstaxi/kollektivtrafik samt mindre bussar och nya busslinjer längs mindre befolkade områden.

Uppsala Parkering AB anser parkering behöver läggas till i avsnittet. Cykelfrämjandet är positivt planering av fler cykelparkering och framhåller att bilgaragen i centrum kan användas till cykelparkering. Privatperson vill se anläggning av gratis mc-parkering i Uppsala för mopeder. Landstinget föreslår att boende på landsbygden kan inkluderas genom anläggning av cykelparkeringar vid hållplatser utanför innerstadsområdet och ett väl utbyggt hyrcykelsystem.

Handelskammaren efterfrågar en gatustrategi byggd på gators funktion och trafikuppgift utifrån en långsiktighet. Lanstinget i Uppsala län uttrycker att det krävs ett hela-resan-perspektiv i samverkan mellan kommun och landstinget för att tillgodose att det blir möjligt att cykla och gå till hållplatsen. Gatu- och samhällsmiljönämnden menar att kommunen behöver ta fram en fördjupad vägledning i form av en trafikplan/mobilitetsstrategi. Aspholmens Fastigheter AB och Länsstyrelsen föreslår ett utvecklande av en strategi för hur man kan utveckla en hållbar handel kan i centrala lägen och motverka handeln i externa lägen med ett stort privatfordonsbehov.

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att kommunen behöver fundera över hur områden med lågt befolkningsunderlag klarar av att vara väghållare för att alla medborgare ska få samma grad av trafiksäkerhet. För detta syfte behöver kommunen ett utvecklat samarbete med Trafikverket. Rasbo i samverkan framhåller att det finns brister i trafiksäkerheten och tryggheten i kollektivtrafiken längs väg 288 såsom pendlarparkering, avsaknad av markering för korsande resenärer.

Länsstyrelsen anser att risken för överskridande av MKN för luft ska beaktas. Myndigheten uttrycker att riktlinjer bör redovisas i planen för hur kumulativa effekter kan undvikas för att förebygga risken för att luftföroreningsproblematik uppstår i flera gatuavsnitt. Trafikverket vill generellt att det särskilt beaktas buller/vibrationer, säkerhetsavstånd och byggnadsfria avstånd till statlig infrastruktur.

Landstinget i Uppsala län anser att mark behöver reserveras för en depå för kapacitetsstark kollektivtrafik i innerstaden. Uppsala Naturskyddsförening framhåller att det är viktigt att reservera mark för eventuell spårbunden trafik i någon form i framtiden.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Anropsstörd kollektivtrafik kan komma att få ett genombrott, men sannolikt inte under de närmaste åren. För att underlätta kollektivtrafikresande markeras i utställningsversionen av planen platser för en utveckling av hållplatslägen med pendlarparkeringar (för bil och cykel) i de regionala kollektivtrafikstråken på landsbygden. Ett tjugotal pendlarparkeringar finns redan längs dessa stråk, men också vid stadsranden. Bilen kommer sannolikt ändå att vara det primära transportmedlet utanför staden och de prioriterade tätorterna och vissa lägen på landsbygden invid kollektivtrafikstråk och/eller cykelstråk. Dessa bedömningar understryker - tillsammans med stadens funktion som regional arbetsplats- och servicenod - vikten av att trafiksystemet gör det möjligt att ta sig fram med bil hela vägen till målpunkter. Det understryker också vikten av att trafiktillväxten för resande från bostad inne i staden sammantaget sker främst med mindre utrymmeskrävande transportmedel än vad som är fallet med dagens bilanvändning. Samrådsförslagets bärande idé om ökning av främst kollektivtrafikresande och cykelresande ligger fast. Översiktsplanen behöver vara robust. Det

är därför inte rimligt att idag bygga översiktsplaneförslaget på exempelvis teknikutveckling som innebär radikalt effektivare utnyttjande av bilar och bilgator genom självkörande bilar.

Parkering för bil, utöver pendlarparkering enligt ovan, hanteras inte i översiktsplanen med markreservat, utom för innerstaden där en särskild fördjupning av plankartan finns och där utrymmeskonkurrensen är så uttalad att det är lämpligt att reservera plats.

I utställningsversionen av översiktsplanen redovisas ett förslag till indelning av stadens huvudgatanät i tre kategorier. Mer detaljerad indelning och funktionsbeskrivning bör göras i en separat trafikstrategi. Frågan om Externhandel hanteras övergripande i samrådsförslagets markanvändning. Besöksfunktioner som handel ges plats i de olika noderna (inklusive innerstaden) och i stadsstråken. Samtliga dessa ligger i goda lägen för gång- cykel- och kollektivtrafik. Därutöver finns handelsområdet i Boländerna – det enda som inte ligger i direkt anslutning till många bostäder. Där ska handeln också fortsättningsvis kunna växa. Flera av noderna samt Boländerna ligger väl till i trafiksystemet för att betjäna boende på andra orter och på landsbygden, med tillgänglighet för samtliga trafikslag.

Väghållningsansvaret för mindre tätorter ses över efter hand. Kommunen har och har haft en aktiv dialog med Trafikverket om väg 288.

Kommunen ska enligt lag ta hänsyn till risken för överskridande MKN för luft. Det är svårt att i översiktsplanen hantera risken för kumulativa effekter, varje projekt får istället bedömas i den ordning som de uppstår. Även buller och vibrationer och säkerhetsavstånd ska beaktas enligt lag och kräver inte särskilda ställningstaganden i översiktsplanen.

Lämpliga lägen för eventuell spårvägsdepå söks i arbetet med den framtida kollektivtrafiken i staden. Än så länge är det för tidigt att låta det ge avtryck i översiktsplaneförslaget. Möjligheten att etablera spårbunden kollektivtrafik ingår i samma studie och översiktsplanen reserverar utrymme i de stadsstråk som finns redovisade på plankartan.

Cykel/Cykelstråk

Några yttranden innehåller medhåll till vissa av översiktsplanens förslag och refereras inte här. Gruppen för cykel- och promenadväg utmed Gamla Stockholmsvägen (väg 255) föreslår att GC-vägen kan byggas när Flottsundsbron byggs om och väg 1046 från Vassunda-krysset in mot Knivsta tätort får en gång- och cykelväg under 2016. Uppsala cykelförening önskar en snabbcykelväg för Sävja in till staden. De föreslår en ny cykelförbindelse Sävja-Övre Föret-Vindbron-Pollacksbacken och centrum om det är möjligt med hänsyn till naturvärden. Cykelfrämjandet Uppsala uppfattar att cykelvägen längs Salavägen behöver förlängas till Järlåsa. Uppsala Naturskyddsförening anser att de cykelstråk som nu pekas ut kan kompletteras med en avstickare till Fjällnora (3 km). Cykelfrämjandet Uppsala framhåller vikten av olika stråk in mot staden såsom naturnära stråk, stråk nära bilvägar etc

En del yttranden tar upp generella synpunkter om cykelstråk, cykelnät och cyklar. Centerpartiet pekar ut att trygghetsaspekten prioriteras ur ett cykelperspektiv när utrymmet i transportnäten blir mer begränsade. Uppsala cykelförening föreslår att cykelnätet utvecklas med riktiga snabbcykelvägar och vid behov supercykelvägar.. Uppsala Naturskyddsförening anser att konventionella cykelbanor inte kommer räcka på grund av elcyklar och föreslår att elcyklar kan få ta över de gator fossiltrafiken inte har tillgång till. Privatperson framhåller behovet som cyklist att kunna låsa fast cykeln och cykelbanor som är breda, belysta och utan tvära svängar. Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att drift av cykelvägar längs det statliga vägnätet samt utvecklingen av cykelstrukturen i kommunens tätorter är en viktig fråga att hantera inom planperioden.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Översiktsplanen hanterar inte frågan om i vilken ordning en GC-väg längs väg 255 byggs. Kommunen arbetar med ett omfattande utvecklingsprogram för att förbättra förutsättningarna för cyklande, däribland snabbcykelvägar och bland dessa även en från Sävja till centrala staden. Snabbcykelväg från Sävja finns med i kommunens handlingsplan för cykel. Cykelväg genom Åriket är önskvärt främst för friluftssändamål. För pendlingscykling till västra sidan

ligger det närmast till hands att använda befintlig cykelväg fram till Kungsängens gård och sedan över via den nya "vindbron" som översiktsplanen pekar ut. Inriktningen är på sikt också att det ska gå att ta sig över ån genom ny GC-väg mellan Sävja och Ultuna. En specialkarta som visar huvudcykelstråken i staden tas fram till utställningsversionen av planförslaget.

Översiktsplanen markerar reservat för cykelstråk både längs väg- och gatunätet och för rekreativ cykling nära naturen. Ett cykelstråk mellan Vänge och Järlåsa läggs in i utställningsversionen. I FÖP Funbo finns redancykellänkar till Fjällnora markerade både på södra sidan av Trehörningen och direkt från korset vid väg 282. Eftersom dessa reservat helt och hållet ligger inom den fördjupade översiktsplanen har vi valt att inte redovisa dem i detta förslag till kommuntäckande översiktsplan.

Tankar kring förbättringar för cyklister på andra sätt är inte frågor som hanteras i översiktsplanen utan på andra sätt, i handlingsplaner och strategier mm.

Kollektivtrafik/kollektivtrafikstråk

Landstinget i Uppsala län (kollektivtrafikansvarig) ställer sig positivt till att kollektivtrafiken prioriteras och att ambitionen att stombusslinjerna får eget körfält. Kristdemokraterna anser att stomlinjestråk för kollektivtrafiken måste kopplas tydligare till översiktsplanen, och vill att två stomlinjer för spårvagn- eller spårvagnsliknande trafik, exempelvis Gränby – Centrum – Gottsunda, samt Stenhagen – Centrum - Bergsbrunna med koppling till södra staden ska utredas.

Förslag på ett kollektivtrafikstråks sträckning nämns av Cykelfrämjandet Uppsala. De föreslår att det är bättre att leda ut kollektivtrafiken från Ulleråker till Grindstugerondellen och Dag Hammarskjölds väg och samsas med trafiken från Rosendal. Istället för ett nytt kollektivtrafikstråk och cykelled från Ultuna-Ulleråker genom Ruddammsdalen. Ett annat förslag från en privatperson är att bussarna kan grävas under jord i city. I Centerpartiets yttrande framhåller partiet att i nya områden ska fokus läggas på att skapa möjligheter för ett ökat kollektivtrafikresande.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Stomlinjesystemet synliggörs bättre i utställningsversionen av planförslaget. ÖP tar inte direkt ställning till var BRT/spårvagnslinje bör upprättas eftersom det pågår en systemvalsstudie som ska svara på den frågan. Alternativet att dra stomlinjen/stadsstråket via Grindstugerondellen läggs in på plankartan. Tunnelförläggning av bussar i innerstaden är en alltför dyr lösning. Fokus ska alltid ligga på kollektivresemöjligheter vid planering av nya bebyggelseområden.

Vägreservat och bro-länkar

Många yttranden ger olika förslag på trafiklösningar, trafikförbindelser och anslutningar. Många av dem ligger helt i linje med översiktsplaneförslaget. Bland yttranden finns det både positiva och negativa ställningstaganden angående bro-länk/förbindelse över Fyrisån. Handelskammaren, Lindbacken Fastighets AB, Rosendals Fastigheter, Moderaterna, Centerpartiet, Fastighetsägarna MittNord och Uppsala akademiförvaltning framhåller positiva synpunkter till broförbindelser över Fyrisån.

Ultunalänk

Föreningen Vårda Uppsala, Uppsala Naturskyddsförening, Cykelfrämjandet, Uppsala cykelförening, Friluftsförbundet och privatpersoner är negativa till Ultunalänk. Länsstyrelsen anser att en Ultunalänk behöver utredas ifall den är genomförbar och tillgodoser riksintressena för kulturmiljövården och naturvården samt uppfyller krav på säkerhet för grundvattenresursen Uppsalaåsen. Uppsala Naturskyddsförening vill se ett alternativt att sammanbinda de södra stadsdelarna med Stockholm via Knivsta utreds innan beslut om Ultunalänk kan fattas.

En del av yttrandena handlar om trafikslag på en eventuell Ultunalänk. Kristdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna, Omsorgsnämnden, Aspholmens Fastigheter AB vill se en mångfald av trafikslag på Ultunalänk. SLU vill se att förbindelsen kopplas till E4. Föreningen Klimataktion framhåller

att det inte ska vara tillåtet med bil på Ultunalänk. Föreningen Vårda Uppsala föreslår alternativ till Ultuna att motorfordonstrafik begränsas till Kungsängsleden och Flottsundsbron. Cykelfrämjandet och Uppsala cykelförening tycker att en välutformad diskret cykelbro på platsen går bra. Cykelfrämjandet föredrar att trafiken leds över Kungsängsleden.

Hågaladens fastighets AB föreslår tunnelbygge för att förbättra förbindelser mellan södra staden och de sydöstra delarna. Bergsbrunna hembygdsförening framhåller att en tunnel under Fyrisån som öst-västlig förbindelse med spår- och vägtrafik är den bästa lösningen.

Centerpartiet anser att det är nödvändigt med en bro med möjlig användning av biltrafik genom Årike Fyris. Uppsala Naturskyddsförening vill att det undersöks hur kollektivtrafiken från södra delarna av Uppsala kan dras via Dag Hammarskjöldsstråket och Kungsängsbron eller söderut via Flottsund och Knivsta mot Stockholm, dvs utan Ultunalänk.

Andra broar

Ett antal yttranden handlar om vägreservat kring Kungsängen. Privatpersoner föreslår tillfart till centrala Uppsala och E4 via en utbyggd Kungsängsled för de södra stadsdelarna. Uppsala sport- och rekreationsfastigheter saknar förslag på ytterligare filer på Kungsängsbron.

Centerpartiet, Handelskammaren, Hågaladens Fastigheter AB och Lindbackens Fastighets AB föreslår att vindbron läggs in som brolänk i planen. Centerpartiet och Lindbackens Fastighets AB vill i så fall se att den reserveras för gång- och cykeltrafik.

Angående Kungsängesplanadsbron framhåller Länsstyrelsen och Uppsala Vatten och Avfall AB att bron kan påverka vattenkvaliteten i samband med trafikökning. Cykelfrämjandet och Friluftsförbundet är negativa till en bro här eftersom de anser att det blir en påtaglig störning av miljön med buller och avgaser samt att områdets värde för rekreation kan minska av brobygget.

Aspholmen Fastigheter föreslår GC-broar över järnvägen mellan Kungsgatan och främre Boländerna för att öka kontakten mellan stadsdelarna.

Vägreservat

Två yttranden berör länk Bergsbrunna – E4. Uppsala Naturskyddsföreningen är negativ till väglänk Bergsbrunna – E4 för att det anses öka bilberoendet. Länsstyrelsen saknar en tydlig motivering för en länk från Bergsbrunna till E4. Frågeställningar kopplade till ökad trafik till följd av fler boende i Bergsbrunna behöver utredas vidare i en fördjupad översiktsplan för området.

Angående förslaget till vägkoppling mellan väg 255 och Bergsbrunna station föreslår en privatperson att man bör pröva en förläggning i den gamla kraftledningsgatan fram till Asphagen för att inte komma nära naturreservatet i Lunsen.

Flera yttranden framför behov av bilförbindelser från södra och sydöstra stadsdelarna mot västra stadsgränsen, t ex genom den "sydvästlänk" som funnits i tidigare översiktsplaner. Sydvästlänken pekas ut som ett önskvärt förslag i yttranden skrivna av Handelskammaren, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna. Moderaterna vill specifikt se att kommande Västerled mot riksväg 55 pekas ut tydligt i översiktsplanen. Flera bostadsrättsföreningar samt Akademihotellet AB föreslår en trafikled väster om Fyrisån utanför innerstaden för att få bort genomfartstrafik bland annat på Övre Slottsgatan och Kyrkogårdsgatan.

Enköpings kommun är positiv till ombyggnad av riksväg 55. Medan Uppsala Cykelförening anser att satsningar på väg 55 för biltrafik bör undvikas till förmån för att spara till en Enköpingsbana. Väg 255 har kommenterats av privatpersoner som anser att vägen bör byggas ut.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Ultunalänkens viktigaste funktion är att vi med kollektivtrafik ska kunna knyta ihop de sydvästra stadsdelarna med en kommande Bergsbrunna station för att klara kapaciteten i trafiksystemet så att staden kan växa. Därutöver är det viktigt att knyta ihop de sydvästra och sydöstra stadsdelarna och deras blivande stadsnoder med varandra för arbetspendling och andra vardagsärenden med kollektivtrafik och gång och cykel. Slutligen ger Ultunalänken tillgänglighet till friluftsliv i Åriket med gång- och cykel samt kollektivtrafik. Den första funktionen kräver korta tidsavstånd för att vara ett fullgott alternativ till att åka via resecentrum. Alternativa vägar, t ex över Kungsängsleden eller Flottsundsbron ger inte tillräcklig restidsstandard. Alternativ att leda buss söderut över flottsundsbron och vidare mot Knivsta eller Alsike ger heller inte tillräcklig restidsstandard.

Tidigare studier har visat att om en Ultunalänk öppnas för biltrafik så skulle det förvisso avlasta Kungsängsleden, men då blir det så attraktivt att resa med bil över Ultunalänken att det närmast motverkar målsättningen om att hålla nere biltrafiktillväxten i staden.

Läget i terrängen för denna länk har belysts i flera tidigare arbeten, bland annat i ett förslag till fördjupad översiktsplan. Tunnelförläggning bedöms som tekniskt mycket svårt i och med att en sådan tunnel skulle behöva ledas genom Uppsalaåsen. Det är heller inte realistiskt av kostnadsskäl. Inför utställningsversionen av planen tas fram en uppdaterad miljökonsekvensanalys för just denna länk, men också dess förlängning österut mot Bergsbrunna station. Avsikten är att den ska kunna ge underlag för fortsatta och mer detaljerade studier inför ett framtida förverkligande.

Ett reservat för breddning av Kungsängsbron läggs in i utställningsversionen av ny ÖP för att säkra möjligheter till att öka kapaciteten där i framtiden.

Ett genomförande av Kungsängsesplanadbron är viktigt för att säkra kollektivtrafikens framkomlighet i centrala staden. Med god utformning och trafikstyrning kan genomfärdande biltrafik hållas nere. Därmed bör även buller och avgaser kunna hållas på en sådan nivå att bron även blir en tillgång för stadslivet.

Läget vid den nedlagda vindbron läggs in som reservat för ny brolänk i utställningsversionen av planförslaget. Dess funktion ska vara för gång- och cykeltrafik, samt eventuella lantbruksfordon.

GC-bro över järnvägen mellan Kungsängen och Boländerna är svår att ordna på något bra sätt och med rimlig ekonomi. Till utställningsförslaget av planen läggs istället in ett reservat för planskild korsning som ersättning för nuvarande korsning vid Vimpelgatan. Reservatet placeras så att det ger möjlighet att placera en planskild korsning i närheten av nuvarande plankorsning eller vid Kungsängsesplanaden. Ett reservat finns sen tidigare i ÖP2010.

Motivet för en vägdragning från Bergsbrunna station är primärt att skapa goda förutsättningar för en bred näringslivsutveckling som inkluderar logistikfunktioner med koppling både till det nationella vägsystemet och järnvägssystemet. Med kopplingen till E4 lyfts tillgängligheten till Stockholmsregionen för godstransporter på väg.

Väglänken och stadsstråket mellan väg 255 och Bergsbrunna station har som primär funktion att koppla sydvästra stadsdelarna samt västra delarna av Sävja till Bergsbrunna station och stadsnod med kollektivtrafik och cykel. Den ska också vara en stadsgata som ger tillgänglighet till ny bebyggelse som förutsätts tillkomma längs sträckningen. En mer preciserad vägdragning har utretts efter samrådet och visas i utställningsversionen av planförslaget. Kraftledningsgatan har bedömts ligga för nära befintliga bebyggelsemiljöer för att fungera som stöd för ny bebyggelsestruktur.

Sydvästlänken, eller något motsvarande, med primär funktion att ge ett fullständigt kringfartsystem för staden, lyftes ur översiktsplaneförslaget på politiskt initiativ och stadsbyggnadsförvaltningen ser inte att nya argument tillkommit som ger anledning för förvaltningen att rekommendera förnyad bedömning. Det innebär att biltrafiken fortfarande får ledas i befintliga gator. I utställningsversionen av översiktsplanen föreslås dock ett nytt

stadsstråk med kollektivtrafik i delvis ny sträckning från Börjetull genom Flogsta och vidare ner mot Gottsunda, med avstickare till Rosendal. Med snabb och turtät kollektivtrafik på denna sträcka förväntas biltrafikgenereringen inom stadsområdet hållas nere i relationen nordväst-sydväst. Biltrafiken på Kyrkogårdsgatorna och Övre och Nedre slottsgatorna med mera kan inte stängas utan stora konsekvenser på andra platser i trafiksystemet. Översiktsplanen bäddar för minskad bilanvändning men befolkningstillväxten gör att biltrafiken sannolikt inte kommer att minska mycket, totalt sett. Möjligheten till omledning och begränsningar av trafikströmmar på känsliga partier i staden bör belysas i en separat trafikstrategi.

Reservatet för ombyggnad av väg 55 kvarstår. Ny järnväg till Enköping förväntas dröja flera decennier och ombyggnaden är främst avsedd för att öka trafiksäkerheten.

Vad gäller väg 255 genomförde dåvarande Vägverket en förstudie 2001 för delen mellan Uppsala och Märsta. Där pekades ett antal åtgärder ut för att åtgärda trafiksäkerhetsbrister. Flertalet av dessa är genomförda. Uppsala kommun arbetar tillsammans med Knivsta kommun för att få en gång- och cykelväg längs vägen prioriterad i länstransportplanen. Stadsbyggnadsförvaltningen ser inte en utbyggnad för ökad kapacitet som en prioriterad åtgärd. Trafikverket ansvarar för vägen.

Järnvägsreservat, stationsreservat, logistikpunkt för tåg och järnvägsdepå

Flera inkommande yttranden rör järnvägsreservat Uppsala-Enköping. Länsstyrelsen, Enköpings kommun, Håbo kommun, Kristdemokraterna, Landstinget i Uppsala län, Regionförbundet och SLL är positiva till det utpekade reservatet för en möjlig järnvägsförbindelse. Landstinget i Uppsala län anser även att stråket är avgörande för att säkra transporter för personer och gods i Mälardalen.

Centerpartiet framhåller att planeringen för ny Enköpingsbanan bör innehålla stationslägen enligt ÖP2010 i Stenhagen och Ramsta/Skärfeltan som anknyter till stadens övriga infrastrukturplanering. Enköping påminner om gemensam terrängstudie för en ny järnvägskorridor. Det framgår i den att korridoren måste korsa riksväg 55 redan på Uppsala kommuns sida för att järnvägen ska passera bebyggelsen nordväst om Säva och väster Örsundsbro. Detta behöver ändras i plankartan. Ett yttrande från privatpersoner menar att reservatet borde utgå eftersom det lägger en död hand över den berörda marken.

Spåret mellan Uppsala- Stockholm nämns i flertalet yttranden. Rosendals Fastigheter, Lindbackens Fastighets AB, Fastighetsägarna MittNord, SLL, Sunnersta Egnahems förening, Regionförbundet, Landstinget i Uppsala län, Gatu- och samhällsmiljönämnden, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna är positiva till förstärkning av spåret mellan Uppsala – Stockholm. Regionförbundet framhåller specifikt att investeringar till mer spårkapacitet mellan Uppsala-Arlanda-Stockholm kan ske genom ett starkt storregionalt samarbete tillsammans med ett genomtänkt bostadsbyggande och etablering av arbetsplatser.

Sunnersta Egnahemsförening anser att det krävs att mark reserveras för framtida utbyggnad av resecentrum. En privatperson föreslår att järnvägen i centrala Uppsala läggs under mark för att binda samman västra och östra innerstaden. Rosendals Fastigheter förespråkar tågstopp i Fullerö för ökad service och kommers i området. Centerpartiet undrar varför reservat för Lännabanan har plockats bort mellan Länna och Almunge. Partiet framhåller även ett behov av samarbete för Dalabanan för att förbättra pendlingen från Sala och Heby kommuner och att möjliggöra en station i Vänge. Vidare är Centerpartiet positiv till stationer i Gamla Uppsala, Börjetull, Vänge och Järlåsa. Några privatpersoner och Centerpartiet anser att det ska vara möjligt att ta Stockholmståget från Librobäcksområdet.

Flera yttranden berör förslaget om station i Bergsbrunna. Centerpartiet och SLU är positiva till att ett stationsläge föreslås i Bergsbrunna. Bergsbrunna Egnahemsförening är tveksam till ett stationsläge i Bergsbrunna då åkermark skulle bli bebyggd samt att möjligheten finns att Bergsbrunna gård säger nej till att sälja sin mark. Uppsala cykelförening betonar att ett stationsläge i Bergsbrunna med ny bebyggelse kan riskera att bli bilberoende.

Bergsbrunna Egnahemsförening och Hågalens Fastighets AB föreslår en sydligare placering av Bergsbrunna till Orrslättsområdet som skulle kunna gynna boende i Orrslätt och norra Alsike i Knivsta kommun. Hågalens Fastighets AB föreslår i samband med en alternativ sydlig station i Orrslättsområdet en anslutning till E4 och trafikled mellan Uppsävja och gårdet norr om Sävja gård och vidare under järnvägen till Östunavägen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Vattenfall AB har lämnat synpunkter om godstrafik. Nämnden föreslår att godstrafik ska gå öster om staden för att skydda grundvattnet och fler människor inom skyddszonen. Vattenfall Värme AB är negativ till beskrivningen av godstrafik på järnväg. De anser att det behövs aktiv planering för att järnvägen ska kunna vara en möjlighet för gods med den ökade befolkningen etc Landstinget i Uppsala län menar att det är väsentligt att reservera mark för behov för framtida utbyggnad av godsbangård samtidigt som de ser behovet av en fortsatt dialog mellan KTF, UL, Uppsala kommun och Trafikverket om godsbangården.

Räddningsnämnden och Trafikverket lyfter fram planering av bebyggelse utifrån förändringar av järnväg utifrån ett risk- och säkerhetsperspektiv. Trafikverket anser att ett område om 30 meter ifrån järnvägen bör vara bebyggelsefritt för att ge utrymme för eventuella räddningsinsatser.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Reservatet för en ny järnväg mellan Enköping och Uppsala korrigeras i enlighet med den terrängstudie Uppsala kommun tog fram tillsammans med Enköpings kommun och Regionförbundet. I utställningshandlingen läggs ett stationsreservat in mellan Ramsta och Skärfelten. En geografisk precisering av en station sker när en utbyggnad av en järnväg blir aktuell. Stenhagen bedöms ligga för nära Uppsala stad och ett stationsläge i Börjetull för att ge tillräcklig nytta. Kommunen bedömer tillsammans med andra kommunala och regionala aktörer att en järnväg mellan Uppsala och Enköping på sikt kan ge stora nyttor i form av ökad tillgänglighet till arbetsplatser, tillväxt av nya arbetsplatser, miljövänliga transporter, tillgänglighet till Arlanda med mera. Av de skälen bedöms den allmänna nyttan av järnvägsreservatet överstiga nackdelarna av de begränsningar det samtidigt ger för markägare inom reservatet.

Utökad kapacitet med ytterligare spår längs Ostkustbanan är kommunens enskilt viktigaste behov i den statliga infrastrukturen. En åtgärdsvalsstudie pågår som ska tydliggöra förutsättningarna för en utbyggnad. Kommunens mål är att en utbyggnad kan påbörjas inom ramen för kommande nationella åtgärdsplan 2018-2029. Kommunen bedömer inte att en tunnelförläggning av Ostkustbanan genom staden är möjlig på grund av de höga kostnaderna.

Ett stationsläge i Bergsbrunna är viktigt för kommunens utveckling och för att hantera kommande kapacitetsbrist i Uppsala resecentrum. Dessa värden bedöms väga tyngre än att bibehålla åkermark i detta läge. Ett sydligare läge bedöms inte ge samma avlastning av resecentrum. Det blir vidare svårt att koppla befintliga stadsdelar i närområdet till en kommande samhällsutbyggnad runt det kommande stationsläget. Eftersom Lunsens naturreservat upptar den västra sidan av järnvägen blir en utbyggnad vid Orrslätt endast möjlig på den östra sidan vilket ytterligare minskar möjligheterna till en god och kollektivtrafiknära stadsutveckling.

Pågående utbyggnad av Ostkustbanan vid Gamla Uppsala förbereds för ett stationsläge. Kommunen bedömer dock inte att ett stationsläge tillför tillräcklig nytta förrän möjligen på mycket lång sikt. Ett stationsläge i Fullerö övervägdes när den fördjupade översiktsplanen för Storvreta arbetades fram. Bedömningen var då som nu att en utbyggnad av Storvreta som den fördjupade översiktsplanen möjliggör inte ger tillräckligt underlag för två uppehåll med pendeltåg i Storvreta.

Förutsättningarna för ett stationsläge i Vänge utreds för närvarande i en åtgärdsvalsstudie. Kommunen bedömer i dagsläget att en station kan bli aktuell i slutet av planperioden. Eftersom Dalabanan är enkelspårig är möjligheterna till nya uppehåll mycket begränsade om samtidigt restiden ska kunna hållas nere och trafiken inte bli för störningskänslig. Kommunen bedömer därför inte att en station kan tillkomma i Järlåsa förrän kapaciteten på Dalabanan utökats med åtminstone partiella dubbelspår.

Det är en generell nationell inriktning att i så stor utsträckning som möjligt flytta över godstrafik från väg till järnväg. Uppsala kommun delar den synen. På grund av utvecklingen runt Rosersberg med en kombiterminal bedöms godstrafiken på Ostkustbanan att öka mellan såväl Gävle och Rosersberg som söderut från Rosersberg. De flesta godstågen framförs dock utanför den kapacitetskritiska rusningstrafiken. Antalet tågrörelser är totalt sett få och kommunen bedömer det som mycket svårt att motivera en separat godsjärnväg öster om staden.

Uppsala bangård behöver finnas kvar för bränsletransporter till kraftvärmeverk i Boländerna. Uppsala kommun delar landstingets uppfattning om fortsatt dialog om bangården och behoven för uppställning av bland annat regional- och lokaltåg.

Uppsala kommun anser att rekommenderade säkerhetsavstånd till järnväg ska upprätthållas. Däremot bör avsteg från säkerhetsavstånden kunna övervägas invid stationslägen där tillgänglighet till spårburen kollektivtrafik är som störst.

Järnvägsreservatet för Lännabanan har kortats och slutar vid gränsen mot Länna tätort. Ett skäl är att det knappast kommer att bli aktuellt att göra sådana stora ortsutbyggnader som skulle krävas för att motivera spårburen trafik öster om Länna. Ett annat skäl är att en modern spåranslaggning genom Länna är svår att förverkliga på grund av terrängen och bebyggelsestrukturen i den långsmala orten.

Flygplats

En privatperson vill inte se civilflyg på Ärna och anser att flygplatsen enbart bör behållas för försvaret. Uppsala Naturskyddsförening föreslår att Ärnas framtida flygverksamhet måste diskuteras fram till 2050 och flygverksamheten flyttas till en lämpligare plats.
Se även under verksamhetsområden och riksintressen

Stadsförvaltningens kommentar

Ärna är ett riksintresse för totalförsvaret men också för att säkerställa kapacitet för civil luftfart i Stockholmsregionen. Ett tillstånd från miljööverdomstolen finns att bedriva civil luftfart vid Ärna och bedöms således inte inkräkta på riksintresset för totalförsvaret. Det ligger därmed utanför kommunens och översiktsplanens rådighet.

Pendlarparkering

Många yttranden tar upp behovet av pendlarparkering. Några yttranden lyfter fram pendelparkering utifrån ett "hållbart resande"-perspektiv och för att få en ökad användning av kollektivtrafiken. Uppsala Parkerings AB och Gatu- och samhällsmiljönämnden framhåller att hela-resan-perspektivet bör genomsyra planeringen för kollektivtrafiken. Uppsala Parkerings AB betonar även att det är viktigt med pendelparkering för att underlätta samåkning och kollektivt resande.

En privatperson anser för att det hållbara resandet ska öka behövs stora, säkra pendlarparkering med effektiva förbindelser i direkt anslutning till Uppsala. Länsstyrelsen och Uppsala Pensionärsföreningars samarbetsråd framhåller vikten av pendelparkeringar i stadens periferi och externa bytespunkter för att underlätta resandebytet.

Centerpartiet anser för förbättrad användning av kollektivtrafiken krävs det fler kollektivtrafikpunkter med pendlarparkering. Centerpartiet kommenterar även att det saknas en översiktlig planläggning av pendelparkering vid strategiska knutpunkter för en mer tillgänglig kollektivtrafik för landsbygden. Uppsala Parkerings AB lyfter fram hållplatser på landsbygden som viktiga punkter för pendelparkering.

Uppsala Parkerings AB, Gatu- och samhällsmiljönämnden och Landstinget i Uppsala län påtalar behovet av cykelparkering vid hållplatser och kollektivtrafikknutpunkter. Landstinget i Uppsala län lyfter fram särskilt cykelparkering vid hållplatser utanför innerstadsområdet för att landsbygdsbor ska kunna så långt som möjligt cykla eller gå till hållplats.

Möjligheten till pendelparkering framhålls av privatpersoner som betydelsefullt för landsbygdsbor för att ta sig in till centrala staden. Vidare anser Moderaterna att centrum ska ha god tillgänglighet till befintliga och kommande parkeringsanläggningar och Centerpartiet vill se en pendelparkering tillsammans med station i Vänge.

Trafikchefen för Nobina Uppland framhåller att det bör läggas till att vid befintliga och kommande bytespunkter ska det finnas mark avsatt för att kunna ha rast och byten. Det vill säga en yta där bussar kan stå och pausa/reglera i närheten av de knutpunkter som finns.

Stadsförvaltningens kommentar

I utställningsförslaget pekas behov av 12 tillkommande pendelparkeringar ut. Därtill finns ett tjugotal parkeringar idag. Stadsbyggnadsförvaltningen delar uppfattningen att dessa ska ses i ett hela-resan-perspektiv. Ansvariga parter behöver samarbeta kring en genomförandestrategi för utveckling och utbyggnad av pendelparkeringar. En genomförandestrategi behöver tydliggöra bland annat ansvarsförhållanden, drift- och underhållsfrågor, finansiering, mer precis lokalisering samt funktionskrav på parkeringsplatser.

Behovet av infartsparkeringar vid stadsranden för omstigning till kollektivtrafik bedöms vara förhållandevis lågt framöver. För det stora flertalet är det mer adekvat med pendelparkeringar längre ut från staden och närmare bostaden än att ta bilen flera mil för att byta till buss de sista kilometrarna. Däremot fyller parkeringar vid stadsranden en viktig funktion för samåkning och kollektivtrafikresande ut från staden.

Teknisk försörjning

Värmesystem

Vattenfall Värme AB menar att kraftvärmeverket i Boländerna, Husbyborgsverket, anläggningen i Storvreta och Stallängsverket bör finnas med i beskrivningen om teknisk försörjning och även på plankartan. Det befintliga ledningsnätet behöver förstärkas med pumpstationer när staden förtätas. Det kan även behövas ytor för mindre produktionsanläggningar för så kallade "ö-lösningar" för t.ex. kyla i Gränby och Librobäck.

Materialåtervinning

Centerpartiet anser att mobila återvinningscentraler behöver införas. Uppsala Naturskyddsförening är positiv till kretsloppsparkeringar och flera återvinningscentraler och Gamla Uppsalas villa- och trädgårdsförening föreslår en återvinningscentral i Gamla Uppsala.

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen saknar en bedömning av vilka områden utanför de utpekade tätorterna där kommunen enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV) har ett ansvar för en samlad VA-lösning. Länsstyrelsen vill även se riktlinjer för vilka områden inklusive utanför tätorter som är lämpliga för tillkommande bebyggelse med hänsyn till både miljö kvalitetsnormer och kapacitet för VA. Lantmäteriet anser att de mindre områdena behöver ett VA-strategidokument. Särskilt för områden med sammanhållen bebyggelse där en allmän VA-anläggning kan bli aktuell.

Länsstyrelsen anser att det bör tas tydligare ställning till hur avloppsreningen ska utvecklas under planperioden, med utgångspunkt i rapporten VA 2050. Vidare anser länsstyrelsen att omfattningen av miljökonsekvenserna av den ökade belastningen med den kommande befolkningsökningen bör analyseras för att ange skyddsåtgärder som krävs för att minska konsekvenserna. Länsstyrelsen föreslår att separerade avloppsflöden kan vara en lösning, särskilt i nybyggda områden. Föreningen Klimataktion menar att alternativa lokala lösningar bör utredas när nuvarande system närmar sig kapacitetsgränsen, t ex i små tätorter. Föreningen föreslår tre insatser som bättre kan ta tillvara näringsämnen i urin och fekalier: lokala separerade system för sortering av urin eller klosettavloppsvatten i de expanderade kransorterna, testning av källsorterande teknik i ett nybyggnadsområde i staden samt införande av urinsorterande system vid nybyggnation eller restaturering av äldre ledningar.

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Lindbackens Fastighets AB, och Handelskammaren anser att det är angeläget att en alternativ lokalisering söks nu för reningsverket i Kungsängen. De

framhåller att vid en ny lokalisering kan en exploatering av Kungsängen fram till Kungsleden möjliggöras. Uppsala Vatten och Avfall AB anser att reningsverkets nuvarande lokalisering och säkerställning ska möjliggöras i översiktsplanen samtidigt som framtida alternativa lokaliseringar utreds. Bolaget anser vidare att plankartan måste justeras så att man inte förleds att tro att det är lämpligt att placera bostäder inom Kungsängsverkets luktzon.

Masshantering

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att befintliga områden för masshantering som Läby, Vedyxa och Grän bör säkras på motsvarande sätt som Hovgården. Nämnden anser att anläggningarna minskar transporter och möjliggör återvinning.

Kraftnät och kraftledningar

Svenska Kraftnät saknar sitt stamnät i översiktsplanen och vill att hänsyn ska tas vid planering av ny bebyggelse vid befintliga stamnätsledningar enligt magnetfältspolicyn. Vidare påpekar de att åtgärder som kan påverka stamnät, till exempel hårdgörande av yta och plantering av träd och buskar, förutsätter en remittering. Länsstyrelsen anser att luftledningar samt markkabel bör redovisas i kartmaterialet för att tydliggöra att hänsyn kan behöva tas i planering. Detta i syfte för att undvika påverkan på människors hälsa och säkerhet.

Vattenfall informerar att anläggningar som placeras vid Vattenfalls elnätanläggningar med ny exploatering får inte försvåra drift- och underhållsarbeten. Vidare uttrycker Vattenfall att hänsyn måste tas till att Vattenfall kan behöva ytor inom nya och förändrade exploateringsområden för nya elnätanläggningar eller ombyggnad av befintliga för att tillgodose behovet av el.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Planbeskrivningen kompletteras så att det framgår att det finns fler nödvändiga typer av teknisk försörjning. På plankartan markeras dock endast platser som bedömts nödvändiga för ny etablering eller expansion av vissa anläggningar utanför nuvarande tomt eller etableringsplats.

Mobila återvinningscentraler hanteras inom ramen för kommunens Avfallsplan. Uppsala Vatten och Avfall AB genomför en studie över framtidens insamlingssystem, där bland annat mobila återvinningscentraler studeras. Det är inte aktuellt med en egen återvinningscentral i Gamla Uppsala. Den planerade kretsloppsparken vid Nyby ligger förhållandevis nära.

I kommunens pågående arbete med en VA-plan bedöms om det finns områden på landsbygden där kommunen enligt LAV har ett ansvar för en samlad VA-lösning.

Begränsningar för VA i vissa tätorter har sin grund i både att tillgången på råvatten är begränsad samt att råvattnet har dålig kvalitet. Det finns alltså inte tillräckligt med vatten av sådan kvalitet att det går att använda för lokal dricksvattenförsörjning. (Det är alltså inte spillvattenhanteringen som är begränsade). Om överledning av dricksvatten till tätorter anläggs är det mest kostnadseffektivt att samtidigt anlägga överledning av spillvatten till Uppsala eftersom samma ledningsschakt kan utnyttjas. Fördelen med större reningsanläggningar för spillvatten är att de har betydligt bättre förutsättningar att behandla spillvattnet mot läkemedelsrester och multiresistenta bakterier än mindre småskaliga anläggningar. I Uppsala har vi en kretslopps-baserad hantering av spillvattnet där slammet sprids på åkrar och biogas som drivmedel produceras. Förutsättningarna att tillvarata restprodukter på detta sätt kräver tillräckligt stora anläggningar. Uppsala vatten och avfall följer kontinuerligt teknikutvecklingen och utvecklar avloppsreningssystemet i sina anläggningar. Nya systemlösningar och integration med andra tekniska försörjningssystem kan bli aktuellt främst i större nybyggnadsområden.

På reningsverkets nuvarande etableringsplats i Kungsängen går det sannolikt att utveckla nuvarande anläggning med mycket begränsad ytexpansion så att vi kan möta kommunens utveckling fram till ca 2050. Det är därför inte aktuellt flytta reningsverket till mycket stora kostnader inom en snar framtid. Framtida alternativa lokaliseringar bör dock utredas.

Teknikutvecklingen kan på sikt medföra att en flytt av reningsverket blir betydligt enklare och mindre kostsamt. Risken för störande lukt kan inte helt uteslutas även efter en flytt av verket eftersom verksamheten inte går att avveckla helt. Verket ligger strategiskt placerad i stadens lågpunkt dit alla stadens spillvattenledningar leder och en större pumpstation, utjämningsbassänger och högflödesrening inom fastigheten sannolikt är nödvändig. Hänsyn till skyddsavstånd ska självklart tas, det följer av lagstiftningen. Plankartans markering av ett stadsstråk nära reningsverkstomten innebär inte att det per definition är lämpligt med bostäder.

Läby och Grän och Vedyxa fanns markerade redan i samrådshandlingens plankarta som verksamhetsområden där expansion kan prövas.

Magnetsfältrekommendationerna vid kraftledningar ska beaktas. Underlagskartor redovisas dock inte i översiktsplanen utan på annat sätt. Samråd med nät- och anläggningsägare söks regelmässigt i samband med planläggning mm. Stamnätet för kraftledningar lyfts in i översiktsplanens del B "Ställningstaganden till riksintressen och vissa andra intressen av nationell betydelse".

ARBETSMATERIAL 2016-04-08

Kulturmiljö

Kulturnämnden uttrycker en positiv inställning till att kulturmiljö redovisas i ett eget avsnitt. Nämnden är även positiv till förslaget om att peka ut Lennabanans hela sträckning som kommunalt kulturmiljöområde.

Kulturnämnden och Länsstyrelsen påpekar att det finns en risk för negativ påverkan på befintliga värden med den snabba utvecklingen som kommunen befinner sig i. För att ta tillvara på de kulturmiljöer som finns vill Länsstyrelsen se ett tydliggörande av förhållningssättet till kulturmiljön i planering och beslut. Särskilt i form av riktlinjer för hur uppsalaprinciperna ska avvägas mot varandra. Kulturnämnden uttrycker att de tillsammans med Plan- och byggnadsnämnden gemensamt bör uppmuntra till att ta fram och beskriva kulturmiljöer och kulturhistoriska värden i Uppsala kommuns olika grannskap. Nämnden framhåller att de klassificerade kommunala kulturmiljöerna bygger i hög grad på inventeringar och bedömningar gjorda på 70- och 80-talet och undrar hur väl efterföljande planering klarar av att skydda och vårda kulturvärdena.

Plan- och byggnadsnämnden menar det behöver förtydligas vilka krav som kan ställas på tillkommande bebyggelse inom kommunala kulturmiljöer på landsbygden.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Stadsbyggnadsförvaltningen menar att nivån på de generella riktlinjerna ska hållas ungefär som samrådshandlingens inriktning, men kompletteras för vissa områden: Innerstaden och landsbygden får särskilda preciseringar. Kulturmiljövärdena i kommunen behöver få en förnyad genomlysning och värdering. Det kulturmiljöprogram som påbörjats och samrådsbehandlats häromåret är en början.

Synpunkter på Genomförande

Synpunkterna om översiktsplanens genomförande tar upp olika frågor om mark, samverkan, vägval, prioriteringar, ekonomi, drift och användning av ytor. Uppsala kommun sport- och rekreationsfastigheter AB framhåller behovet av genomtänkt markpolitik för att stärka ekonomin i exploateringsprojekt och ta tillvara mark och de fastigheter som finns i kommunens ägo. Bolaget anser även att det krävs tidigt i processen en avtalsmässig hantering för att skapa mångfunktionalitet och samordning i användningen av ytor.

Lantmäteriet tar upp frågan om samverkan och anser att det saknas en genomförandebeskrivning hur en samverkan ska ske mellan stat och kommun och andra aktörer för att uppnå målen för den önskade utveckling, scenario 6 och 7.

Angående vägval är Uppsalahem AB är positiv till de redovisade slutstrukturer och successiva vägval för stegvisa beslut. Uppsala kommun sport- och rekreationsfastigheter anser att vägvalen måste göras utifrån vad som är kommunalekonomiskt hållbart. De framhåller även att genomförandet ställer krav på tydligare prioriteringar.

Uppsalahem AB framhåller att översiktsplanens intentioner och riktlinjer bör baseras på en ekonomiskt hållbar planering där finansiering och investering ryms inom skatte- och exploateringsfinansiering enligt gällande norm för att undvika ett fördyrat boende. Utifrån det begränsade investeringsutrymmet framhåller Gatu- och samhällsmiljönämnden att tydliga riktlinjer för vilka exploateringsvillkor inklusive hur exploateringskostnader ska fördelas behöver tas fram. Vidare anser nämnden att driftkostnaden vid nya investeringar bör konsekvensbeskrivas. Driftbudgeten behöver anpassas när alltfler människor nyttjar samma ytor i takt med att staden växer och blir tätare.

Kostnaden för infrastruktur och energilösningar anses av Uppsala kommun sport- och rekreationsfastigheter behöver tillkännages tidigt i planprocessen så att "rätt saker inträffar vid rätt tidpunkt och på rättplats utifrån ett helhetsperspektiv".

En privatperson har kommenterat att genomförandet av översiktsplanen inte är realistiskt på grund av den rådande ekonomiska situationen i kommunen.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Genomförandeavsnittet utgår som eget kapitel i utställningsversionen av planförslaget. Genomförandeinriktade frågor läggs dels i ett kapitel som handlar om översiktsplanens prioriteringar, dels i kapitlet om strukturbilden där stegen fram till 2030 beskrivs.

Kommunen arbetar nu med att utveckla olika delar i sin markpolitik. Exploateringsvillkoren kommer att tas upp som ett eget styrdokument. Här ingår frågor om avtal för att skapa mångfunktionalitet och samordning i användningen av ytor. Kommunen arbetar också med att få fram en samordnad planeringsprocess där prioriteringarna är tydliga och där kommunalekonomiska konsekvenser i termer av driftskostnader mm lyfts fram.

Övriga synpunkter

Geoteknik

Länsstyrelsen vill se en redovisning av de geotekniska förutsättningarna med avseende ras, skred, radon, sulfidhaltiga leror, översvämningssrisker och förorenad mark. Både Länsstyrelsen och Statens geotekniska institut (SGI) vill att kommunen ska ta fram en strategi för hur geoteknisk lämplighet bör hanteras vid framtida detaljplanering och utbyggnad med översiktsplanen. I strategin vill SGI att följande information bör läggas till:

- Identifierade områden med osäkra förhållanden eller förutsättningar för försämrad säkerhet med hänsyn till skred och ras i jord och berg, erosion, översvämning, områden som är svåra att bebygga på grund av komplicerade geotekniska förhållanden.
- Identifiering av områden där det krävs detaljerade geotekniska utredningar inför detaljplanarbeten
- Riktlinjer för eventuella restriktioner med hänsyn till geotekniska förhållanden.
- Översiktlig bedömning av hur klimatförändringar kan påverka de geotekniska riskerna

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Planeringsunderlag ska finnas tillgängliga på annat sätt än i plandokumentet.

Stadsbyggnadsförvaltningen ser inte i dagsläget att en särskild strategi för hantering av geotekniska förhållanden vid detaljplanering ska prioriteras i Uppsala kommun.

Synpunkter om Riksintressen

Generellt

Några yttranden tar upp generella åsikter om Del B: Riksintressen. Länsstyrelsen är positiv till att det arbetas aktivt med riksintresseområdena och bedömer materialet i del B som mycket användbart. Länsstyrelsen föreslår att under rubrikerna "Bevarande" och "Utveckling" i varje riksintressebeskrivning ska innehålla god vägledning om vilka värdena är, behov för att bevara de identifierade värdena samt vad som kan utgöra potentiella hot mot dessa. Plan- och byggnadsnämnden framhåller att det bör tydligare framgå när kommunen och länsstyrelsen inte föreslår samma avgränsning. En privatperson tycker att riksintressebeskrivningar bör integreras i de övriga dokumenten som utgör översiktsplanen.

Kulturmiljö

Synpunkter som berör kulturmiljö har inkommit från Länsstyrelsen och Föreningen Vårda Uppsala. Länsstyrelsen anser att kulturmiljövårdens riksintresseområden och dess värden är redovisade på ett tydligt och pedagogiskt sätt och att kommunen även redovisar riktlinjer för hänsyn på ett föredömligt sätt. Riksantikvarieämbetet är positiv till handlingen identifierar konflikter mellan kulturmiljövärden och kommunens planerade projekt. Riksantikvarieämbetet anser att fortsatt dialog bör ske med länsstyrelsen om kommunens utvecklade synsätt gällande dessa punkter. Länsstyrelsen önskar en tydligare och mer sammanhållen bedömning av de långsiktiga konsekvenserna på vissa viktiga kulturmiljövärden, framför allt i Uppsala stad och i stadens närområde. Det handlar om hantering av risker för kumulativa effekter, exempelvis i förhållande till olika planerade projekt i de sydöstra stadsdelarna. Myndigheten anser att risken för sådana effekter bör även bedömmas mot tidigare bakgrund av tidigare påverkan på riksintressen.

Länsstyrelsen anser att det krävs dialog kring långsiktiga konsekvenser av bland annat de utpekade värdefulla siktlinjerna, gränserna för riksintresset Uppsala stad, hur det planerade verksamhetsområdet vid Fullerö kan påverka riksintresset i Fyrisåns dalgång, och vilken markanvändning som är möjlig norr om Bärbyleden vid Gamla Uppsala. Länsstyrelsen bedömer att kommunens föreslagna gränsjustering av riksintresset Långhundraleden vid Bergsbrunna inte är

aktuell och anser att kulturmiljöfrågarna behöver utredas i fördjupningen av ÖP för sydöstra stadsdelarna.

Länsstyrelsen och Föreningen Vårda Uppsala har en kritisk inställning till det föreslagna verksamhetsområdet vid E4/väg 288 inom riksintresset Vaksala. Länsstyrelsen bedömer att det finns en stor risk för påtaglig skada.

Gällande kulturmiljö uttrycker Föreningen Vårda Uppsala att det inte framgår om kommun och länsstyrelse är ense om förslagen till gränsjusteringar. Föreningen saknar konkreta riktlinjer som verktyg för den löpande ärendehantering, fysisk planering och bygglov. De anser att områdesbestämmelserna som har utarbetats för ett antal kyrkomiljöer kan vara exempel på sådana riktlinjer. Vidare föreslår de att det behövs ett väl genomarbetat kulturmiljöprogram.

Föreningen Vårda Uppsala föreslår att inventeringen av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer ska uppdateras och kompletteras och att hembygdsföreningarna kan engageras i detta. De anser att det ska anges i översiktsplanen att det bör vara regel att ta fram underlag vid allt planarbete och förändringar i byggda miljöer och att gestaltungsprogram bör upprättas i detaljplanarbetet.

Vårda Uppsala uttrycker även att bostadsbebyggelse på det öppna landskapet söder om Salsta slott kommer innebära en påtaglig skada på upplevelsen av barockslottet. Föreningen framhåller att de har hittat flera grava fel av riksintressemiljön för Tensta och Lenna socknar och anser därför att det behövs en faktakontroll. Vidare lyfter föreningen fram att Tunåsens höga krön inte framhålls för Gamla Uppsala och att de anser att Linnés Hammarby har behandlats för kortfattat.

Riksintresse naturvård, Natura 2000-områden

Länsstyrelsen och Föreningen Vårda Uppsala har lämnat flera synpunkter gällande riksintresse för naturvård och Natura 2000-områden. Föreningen Vårda Uppsala undrar om det är kommunens egna sammanfattningar eller statliga myndigheters officiella beskrivningar för riksintressen för naturvård och Natura 2000-områden. Vidare anser föreningen att det ska tydligare framgå att det är kommunens egna önskemål och ambitioner som uttrycks när områdena av riksintresse och Natura 2000 områdena sågs utgöra en resurs för kommunen som rekreation och/eller andra ekosystemstjänster. Det åligger kommunen att respektera att områden i många fall behöver skyddas mot slitage och utnyttjande.

Föreningen Vårda Uppsala anser att kartan på s.104 bör förses med beteckningar för att kunna identifiera objekten. De anser bland annat att Aspbladsmossen saknar beteckningar och skala på kartan och att framställningen för de enskilda objekten innehåller upprepningar upp till fyra gånger i texten. Föreningen påpekar också att det inte omtalas i texten var Natura 2000 områdena, socken och koordinater är belägna och att det är motiverat att nämna arter i växtvärlden som skyddsvärda organismer, ex. gulyxne i Vissjön eller knottblomster i Lindbolsmossen inom Vällens området.

Föreningen undrar varför Natura 2000 redovisas för sig själv och anser att den strikta uppdelningen i kultur – och naturvärden istället skulle kunna hanteras gemensamt. Vidare påpekar Föreningen Vårda Uppsala flera detaljer gällande olika riksintressen naturvård och Natura 2000 områden. Exempelvis anser de att Vissjön inte kan betraktas som "opåverkad våtmark" då det var en sjö som sänktes under perioden 1840-1870 och bildade ett vassträsk och att Björklunge-Långsjöns vattenkvalitet ska understrykas och bevaras. De lyfter även fram detaljer som exempelvis att Vällensområdet har en värdefull blockrik skog med lind, att i Fiby urskog anses besökare behöva kanaliseras till anvisade vägar för att minska slitage, och att det bör nämnas varför bevarandestatus inte är gynnsam för Ryggmossen.

Länsstyrelsen påtalar att det finns en risk för att värdena för Natura 2000- området Sävjaån och befintliga (Kungsängen) och framtida naturreservat (Årike Fyris) kan påtagligt skadas av en intensifierad markanvändning och en utbredning av stadsväven söderut. De anser att konsekvenserna bör framgå. Länsstyrelsen menar också att det behövs ytterligare motivering för förändringen vid Näsdaalen om varför ca 180 ha inte längre omfattas av riksintresset, och vill fortsätta en dialog om ändringen av gränserna.

Kommunikationer

Länsstyrelsen anser att utpekade vägar och järnvägar som är av riksintresse beskrivs på ett bra sätt samt framhåller att redovisade utvecklingsområden i översiktsplanen bör planeras med hänsyn till riksintresset för kommunikationer och beakta buller, vibrationer, säkerhetsavstånd och byggnadsfria avstånd till statlig infrastruktur. Länsstyrelsen vill att de två ytterligare spår mellan Solna och Uppsala som redovisas i Trafikverkets kommande underlag ska beaktas oavsett vilket scenario som kommer ingå i den fortsatta planeringen.

Anläggningar för dricksvattenförsörjning

De inkomna yttranden om dricksvattenförsörjning handlar om att Uppsalaåsen har pekats ut som förslag till riksintresse av Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökning. Sveriges geologiska undersökning anser att Uppsalaåsen som riksintresse ska lyftas in i ÖP då planens tidshorisont är till 2050. SGU argumenterar för att Uppsalaåsen ska pekats ut som riksintresse inte enbart på grund av åsens värde som dricksvattenresurs men också för att det är en av landets mest värdefulla grundvattenmagasin.

Friluftslivet

Bland synpunkterna om friluftsliv meddelar Länsstyrelsen att de har föreslagit att Åstråket, Ekoln och dess stränder samt Hågadalen skulle kunna vara av riksintresse för friluftslivet och att Naturvårdsverket håller på att bearbeta underlagen.

Totalförsvaret

Försvarsmakten anser att riksintresset Uppsala Övningsflygplats tas om hand på ett bra och korrekt sätt. Försvarsmakten informerar om att det pågår ett arbete där målsättningen för stoppområdet kring flygplatser är att möjliggöra en individuell bedömning av höga objekt inom sammanhållen bebyggelse.

Länsstyrelsen och Försvarsmakten anser att det behövs en kompletterande beskrivning av Skogs-Tibble övningsfält. Vidare delar inte Länsstyrelsen och Försvarsmakten kommunens bedömning och ställningsstagande gällande riksintresset Uppsala flygplats på grund av problematiken med rikt- och gränsvärden för buller.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

I utställningsversionen av planförslaget skrivs det tydligt ut när kommunen och länsstyrelsen inte föreslår samma avgränsning.

Riksintressedelen utökas till att innehålla även vissa andra intressen av nationell betydelse. De intressen som lyfts fram är dels särskilt framträdande, dels sådana där kommunen vill framhålla sina egna förhållningssätt. Det handlar dels om två aktuella förslag till nya riksintressen (om ett område för friluftsliv respektive anläggningar för vattenförsörjning), dels ett övningsområde för totalförsvaret, kraftledningar i det nationella stamnätet samt om brukningsvärd jordbruksmark.

Kulturmiljö

Dialogen har fortsatt med länsstyrelsen om vissa av områdena efter samrådstitiden. Kvarstående oenigheter mellan kommun och länsstyrelse redovisas tydligt. Långsiktiga konsekvenserna på vissa kulturmiljöområden behandlas något utförligare.

Vilken markanvändning som är möjlig vid Bärbyleden söder om Gamla Uppsala ska förtydligas. Riksintresset vid södra staden, åtgärder och skydd kommer att preciseras. Möjligheterna till bostadsbebyggelse söder om Salsta Slott får belysas med bland annat kulturmiljö- och landskapsanalyser i samband med eventuell planläggning.

Kommunen vidhåller att riksintressets fokus på siktlinjesamband mellan Vaksala kyrka och Vaksalaslätten bör ligga främst på de delar som ligger söder om väg 282. Delar av området som i förslaget till översiktsplan är utpekade som kommande verksamhetsområdet vid E4/väg

288 är redan idag ianspråktaget med bebyggelse och anläggningar. Risken för skada kan minskas med krav på gestaltungsprogram vid planläggning. Frågan preciseras i utställningshandlingen.

Kommunen vidhåller också den föreslagna gränsjusteringen för riksintresset Långhundraleden. Gränsen bör dras vid en landskapsgräns och inte mitt i en åker. Med hänvisning till översiktsplanens inriktning på stadsutbyggnad vid Bergsbrunna är det angeläget att gränsdragningen blir mindre godtycklig. Kommunens förslag följer en höjdrygg i landskapet.

De bebyggelsehistoriska texterna som pekas ut av Föreningen Vårda Uppsala har levererats från länsstyrelsen och är inte ytterligare faktagranskade.

Efter samrådet har stadsbyggnadsförvaltningen noterat ett område i stadens nordvästra del, som i översiktsplanen pekas ut som expansionsområde för verksamheter. Delar av detta område ligger inom riksintresset "Uppsalaslätten och Jumkilsåns dalgång". Ställningstaganden och riktlinjer för detta område utvecklas i utställningsversionen av planförslaget.

Riksintresse naturvård, Natura 200-områden

Det förtydligas i inledningen att beskrivningarna av riksintressen ibland är ren avskrivning av statliga texter, ibland sammanfattningar och ibland kommunens tolkningar. Några av detaljsynpunkterna från Föreningen Vårda Uppsala förs in eller förtydligas i beskrivningarna. För närmare information, rörande till exempel ingående arter, hänvisas till länsstyrelsens riksintressebeskrivningar och bevarandeplaner för Natura 2000. Natura 2000 omfattas av särskilda bestämmelser i miljöbalken och hanteras därför separat, men beskrivningarna slås samman där områdena i stort sett sammanfaller med riksintressen för naturvården för att undvika upprepningar.

I planförslaget tydliggörs att det är kommunens eget förhållningssätt när områdena av riksintresse och Natura 2000 områdena anges utgöra en resurs som rekreation och/eller för andra ekosystemtjänster.

De infällda kartorna ska förbättras till antagandeverisionen av planförslaget. Kartan på sida 104 i samrådsunderlaget ordnas med kartbeteckningar så att objekten kan identifieras.

Betydelsen av vattenkvaliteten i Björklinge-Långsjön för bevarande av riksintresset nämns och framhålls redan i samrådsversionen. Fiby Urskog är ett statligt naturreservat, varför slitagefrågan är länsstyrelsens ansvar. Gällande Ryggmossen hänvisar planförslaget till Länsstyrelsens bevarandeplan, men texten förtydligas. Den lite yvigare gränsen för riksintresset Ryggmossen får i utställningsversionen istället ligga kvar eftersom det av bevarandeplanen framgår att Natura 2000-gränsen (tillika naturreservatet) bör justeras utåt för att inkludera mera av laggkärrer. Det är en fråga för Länsstyrelsen. För Riksintresset Fibyområdet justeras gränsen utåt till att omfatta även den del av Fibyåns dalgång som nämns i Länsstyrelsens riksintressebeskrivning. Båda dessa ändringar har också stöd i Föreningen Vårda Uppsalas yttrande.

När det gäller risk för påverkan på Natura 2000-områdena Sävjaån-Funbosjön och Uppsala Kungsäng har kommunen för avsikt att värna riksintressena inom ramen för stadsutvecklingen med syfte att undvika sådan påverkan. I den mån risk för påtaglig påverkan bedöms uppstå blir detta en fråga för länsstyrelsen enligt miljöbalkens bestämmelser. Årike Fyris innehåller miljöer av riksintresse men är inte av riksintresse för naturvården i sin helhet och beskrivs därför inte bland dessa. Kommunens ambitionen om att skydda området, inklusive ingående värden för nominerat världsarv, som naturreservat kvarstår enligt planförslaget (del A).

Efter dialog med länsstyrelsen föreslås nu i utställningsversionen att Uppsala-Näsdalen får behålla samma gräns som idag i väster, dvs att det även i fortsättningen sammanfaller med gränsen för riksintresset för kulturmiljövården över golfbanan och väg 55.

Kommunikationer

Säkerhetsavstånden till statlig infrastruktur ingår som en självklar del i att säkerställa funktionen i samband med efterföljande planläggning och bygglovprövning. Två ytterligare spår Solna- Uppsala ligger med som reservat i planförslaget.

Anläggningar för dricksvattenförsörjning

Även om Uppsalaåsen har ett värde som en av landets värdefulla grundvattenmagasin är det inte själva åsen som lyfts fram som kandidat till riksintresse, utan ett antal anläggningar av betydelse för dricksvattenförsörjningen. Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att dessa läggs till i översiktsplanens del B och behandlas på samma sätt som sådant som redan är riksintressen, men under annan rubrik

Friluftslivet

Det föreslagna riksintresset för friluftslivet läggs förslagsvis också in i del B och behandlas som redan beslutade riksintressen, men under annan rubrik.

Totalförsvaret

Kompletterande beskrivning om Skogstibble övningsfält läggs till i del B, men under annan rubrik. Skrivningarna modifieras gällande ställningstagande och bedömningen från kommunen om riksintresset Uppsala flygplats gällande bebyggelse, gränsvärde för buller, etc.

I utställningsversionen av planförslaget informeras om att Försvarmakten håller på att utreda om att möjliggöra en individuell bedömning av höga objekt inom sammanhållen bebyggelse. Stadsbyggnadsförvaltningen vidhåller att avgränsningen av sammanhållen bebyggelse bör göras på annat sätt, dvs såsom framhölls i samrådshandlingen.

Kraftledningar i stamnätet

Frågan har behandlats på annan plats i samrådsredogörelsen. De utgör nationellt intresse men har formellt inte utpekats som riksintresse. Det är rimligt att behandla dem i del B.

Brukningvärd jordbruksmark

Frågan har behandlats på annan plats i samrådsredogörelsen. Jordbruksmark kan inte pekats ut som riksintresse enligt MB 3 kapitel, men är av nationell betydelse. Frågan om jordbruksmarkens värden och skydd har fått förnyad aktualitet. Det är rimligt att kommunen redovisar ett förhållningssätt till under vilka villkor exploatering av jordbruksmark får ske, i planförslagets del B.

Synpunkter på Del C: Hållbarhetsbedömning

Håller du/ni med om bedömningen? Saknas något?

Plan- och byggnadsnämnden är positiv till hållbarhetsbedömningen och ambitionen att ta ett helhetsgrepp på de tre hållbarhetsaspekterna. Föreningen Vårda Uppsala är å sin sida kritiska till helhetsgreppet då de anser att miljöaspekterna försvinner i och med det bredare perspektivet.

Flera yttranden pekar på beskrivningar och analyser i hållbarhetsbedömningen som de anser saknas. Länsstyrelsen anser att det saknas beskrivning hur planen kommer att påverka de fem nätverken: gammal tall, gammal grov asp, gamla ädellövträd, groddjur och sandinsekter. Vidare påpekar Länsstyrelsen att de vill se spridningsberäkningar för luftföroreningar, synliggörande av påverkan av buller på hälsan och att konsekvenserna för kulturmiljön måste framgå. Länsstyrelsen vill även att hållbarhetsbedömningens avsnitt om riksintresse för infrastruktur ska uppdateras så att den är samstämmig med del B: Riksintressen.

Jordens vänner och Tankesmedjan Grön Stad saknar en analys av ekologiska samband och spridningsvägar på landskapsnivå. Länsstyrelsen och Uppsala Vatten saknar och efterfrågar tydligare konsekvensanalys på vattenkvaliteten nedströms, påverkan på grundvattnet, längre tidshorisont för avgränsningen för grundvatten, och påverkan på dagvattnet, miljökvalitetsmål och miljökvalitetsnormer för vatten. Uppsala vatten och Länsstyrelsen efterfrågar även tydligare ställningstaganden om Åsens skydd efterfrågas i hållbarhetsbedömningen, särskilt gällande grundvattnets kvalitet.

Länsstyrelsen och Vårda Uppsala vill se ett tydliggörande av nollalternativet i nästa skede. Länsstyrelsen vill se en utveckling av vilka förutsättningar som gäller för nollalternativet.

Andra framkomna synpunkter på hållbarhetsbedömningen är att SGU och privatperson efterfrågar en tydligare och mer konkret hållbarhetsbedömning i nästa skede och Jordens Vänner anser att målbilden för biltrafik 2050 är otillräcklig angående koldioxidutsläpp.

Stadsbyggnadsförvaltningens kommentar

Hållbarhetsbedömningen som nu presenteras är en vidareutveckling av hållbarhetsbedömningen av samrådsförslaget. Bedömningen är nu gjord på förslaget till ny översiktsplan som nu presenteras och bedömer därmed de förändringar som gjorts i planförslaget.

Några ändringar har också gjorts i själva upplägget på hållbarhetsbedömningen.

Hållbarhetsbedömningen som nu presenteras är en vidareutveckling av hållbarhetsbedömningen av samrådsförslaget. Bedömningen är nu gjord på förslaget till ny översiktsplan som nu presenteras och bedömer därmed de förändringar som gjorts i planförslaget.

Några ändringar har också gjorts i själva upplägget på hållbarhetsbedömningen.

- Nollalternativet och nollalternativets och förutsättningar har tydliggjorts
- Beskrivning för översiktsplanens påverkan på de fem nätverken har lagts till.
- Frågor kring vattenkvalitet och grundvattensituationen har getts ökat utrymme och tydligare knutits till miljökvalitetsmål och miljökvalitetsnormer för vatten.
- Konsekvenserna på kulturmiljön har beskrivits så långt det går, givet planens övergripande karaktär
- Beskrivningar av påverkan av buller på hälsan har förtydligats och knutits till planens ställningstaganden och insatser.
- Fördjupade bedömningar har gjorts av planförslagets påverkan på social hållbarhet.

Remissinstanser och inkomna remissvar

Namn	Avstår yttrande	Inga synpunkter	Yttrande med synpunkter
Länsstyrelsen och statliga myndigheter på länsstyrelsens sändlista för översiktsplaner			
Länsstyrelsen i Uppsala län			X
Luffartsverket		X	
Tillväxtverket			
Post- och telestyrelsen			X
Sjöfartsverket		X	
Havs- och vattenmynd			X
SGI			X
Svenska Kraftnät			X
Transportstyrelsen	X		
Strålsäkerhetsmynd			X
Trafikverket			X
Skogsstyrelsen			
Jordbruksverket	X		
SGU			
MSB			
Riksantikvarieämbetet			X
Försvarmakten			
Boverket			
Grannkommuner			
Enköpings kommun			X
Heby kommun			X
Håbo kommun			X
Knivsta kommun			
Norrtälje kommun			
Tierps kommun	X		
Älvkarleby kommun			
Östhammars kommun			X
Uppsala kommun: nämnder, råd och bolag			
Arbetsmarknadsnämnden			
Gatu- och samhällsmiljönämnden			X
Idrotts- och fritidsnämnden			X
Kulturnämnden			X
Miljö- och hälsoskyddsnämnden			X
Omsorgsnämnden			X
Plan- och byggnadsnämnden			X
Räddningsnämnden			X
Socialnämnden			
Utbildningsnämnden			
Äldrenämnden			X
Miljövårdsrådet	Endast för kännedom		
Trafiksäkerhetsrådet	Endast för		

	kännedom		
Folkhälsorådet	Endast för kännedom		
Handikapprådet	Endast för kännedom		
Pensionärsrådet	Endast för kännedom		
Brottsförebyggande rådet	Endast för kännedom		
Uppsalahem AB			X
AB Uppsala Kommuns Industrihus			
Uppsala Vatten och avfall AB			X
Uppsala parkerings AB			X
Destination Uppsala AB			
Uppsala kommun förvaltningsfastigheter AB			
Uppsala kommun skolfastigheter AB			
Uppsala sport- och rekreationsfastigheter AB			X
Uppsala innovation Centre			
Politiska partier			
Centerpartiet			X
Folkpartiet Liberalerna			
Kristdemokraterna			X
Miljöpartiet de gröna			
Moderaterna			X
Socialdemokraterna			
Vänsterpartiet			
Sverigedemokraterna			
Feministiskt initiativ			
Myndigheter och offentliga aktörer med verksamhet i kommunen			
Arbetsförmedlingen			
Sveriges Lantbruksuniversitet			X
Uppsala universitet			
Läkemedelsverket		X	
Livsmedelsverket			
SGU			X
Försvarsmakten - Luftstridsskolan, tolkskolan och UndSäkC			X
Landstinget i Uppsala Län			X
Polismyndigheten Region Mitt			
Regionförbundet Uppsala län			X
Statens veterinärmedicinska anstalt			X
Upplandsmuseet			
Upplandsstiftelsen			
Lantmäteriet			X
Lokala samhällsföreningar, hembygdsföreningar mm			
Almunge Byalag			

Almunge-Knutby företagarförening			
Balingsta hembygdsförening			
Bergsbrunna egnahemsförening			X
Bergsbrunna vägförening			X
Björklinge hembygdsförening			
Björklinge vägförening			
Bondkyrko hembygdsförening			
Brunna vägförening			
Bälinge hembygdsförening			
Bälingeby vägförening			
Börje-Åkerby hembygdsförening			
Danmarks Hembygdsförening			
Ekeby-Flogsta samrådskommitté			X
Ellsta vägsamfällighet			
Entomologiska föreningen i Uppland			
Gamla Uppsala hembygdsförening			X
Gröna sköna stabby			X
Gunsta vägförening			
Gåvsta I, Vägförening			
Gåvsta II, vägförening			
Hagby hembygdsförening			
Hagunda IF			
Järlåsa hembygdsförening			
Järlåsa i samverkan			
Järlåsa vägförening			
knutbybygden i samverkan			
Knutby-Faringe-Bladåkers hembygdsförbund			
Koloniträdgrådsförbundets östra region			
Lillsjöns vägförening			
Läbyvads hembygdsförening			
Länna Byalag			
Lärkstadens vägförening			
Lövsta vägförening			
Lövsta vägsamfällighet			
Lövstalöts vägförening			
Marielunds vänner			
Norra Hagunda församling			
Ramstalunds samfällighetsförening			
Rasbo i samverkan			X
Rasbokils hembygds- och fornminnesförening			
Samfällighetsföreningen Nántuna-Tunis			
Skogs-Tibble fornminnes- och hembygdsförening			
Skyttorps vägförening			
Stenhagens samrådsgrupp			
Sunnersta Egnahemsförening			X
Söderby samfällighetsförening			
Ulfsbygdens Bygdeförening			
Upplands ornitologiska förening			
Utvecklingsrådet för Störvretabygden			
Vaksala hembygdsförening			X

Wattholma företagarförening W-pilen			
Vattholma i samverkan			
Vattholma vägförening			
Viksta hembygdsförening			
Vänge hembygdsförening			
Ålands sockenråd			
Fastighetsägare och byggherrar			
Akademiska Hus			
Andersson Company			
Aspholmen Fastigheter AB			X
Atrium Ljungberg AB			
Axfast			
Besqab Projekt och Fastigheter AB			
D.Carnegie & Co			
Diligentia			
Enafastigheter			
Fortifikationsverket			
Heimstaden AB			
Holmen Skog AB			
HSB Uppsala			
Jernhusen			
JM AB			X
Klövern			
NCC AB			X
PEAB			
Riksbyggen Uppland			
Rikshem			
Sh-bygg			
Skanska nya hem AB			X
Statens Fastighetsverk			X
Studentstaden AB			
Uppsala akademiförvaltning			X
Vasakronan			
Veidekke bostad AB			
Rosendals Fastigheter AB			X
Lindbacken Fastighets AB			X
Hågadalens Fastighets AB			X
Storveta Fastighetsägares förening			X
Brf Huskornet			X
Brf Pistolen			X
Brf Esplanaden			X
Brf Neptunes II			X
Brf Kronhuset			X
Brf Slottsgårdarna			X
Brf Bredmansgården			X
Brf Granegården			X
Brf Luthagen 63:6			X
Brf Göta			X
Brf Hemming			X
Brf Grane nr 2			X
Brf Fjärdingen 11			X

Brf Juvenalen			X
Andra organisationer			
Barnombudsmannen			X
Upplands Energi			
Centrum för ideellt arbete			
Uppsala City			
Coompanion Uppsala			
Cykelfrämjandets uppsalakrets			X
Elöverkänsligas förening i Uppsala län			
Farmaceutiska studentkåren			
Fastighetsägarna Mitt/Nord			X
Friluftsförbundet			X
Fyrishamn Fartygsförening			
Fyrislunds företagarförening			
Fyrisåns vattenförbund			
Föreningen klimataktion			X
Föreningen Vårda Uppsala			X
Företagarnas Riksorganisation i Uppsala län			
Handikappförbundens samarbetsorgan i Uppsala			
Hyresgästföreningen i Uppland			
Hyresgästföreningen i Uppsala Studentbostäder			
Jordens Vänner Uppsala			X
LRF kommungrupp			X
Länsbygderådet Hela Sverige ska leva			
Museiföreningen Stockholm Roslagens järnvägar, SRJ			
Mälardalsrådet			
Mälarens vattenvårdsförbund			
Nätverket YIMBY			
PRO:s Samorganisation i Uppsala			
Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala			
SJ AB, avd Samhällskontakt			
Skanova			
Stockholms läns Landsting, TRF			X
Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund			
Stockholms och Uppsala läns vattenvårdsförbund			
STUNS			
Svensk handel i Uppland			
Svenska kraftnät			
Svenska kyrkan, Uppsala stift			
Svenska Linnésällskapet			
Svenska Turistföreningens Uppsalakrets			
Svenskt näringsliv			
Sveriges byggindustrier			
Sveriges Pensionärsförbund, Uppsala länsdistrikt			
Telia AB			
Ultuna studentkår			
Upplands Byggmästareförening			
Upplands Idrottsförbund			
Uppodlarna			
Uppsala cykelförening			X

Uppsala fältbiologer			
Uppsala Handelsförening			
Uppsala läns Bygdegårdsdistrikt			
Uppsala Naturskyddsförening			X
Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd			X
Uppsala sjösportsföreningars samarbetskommitté			
Uppsala stadsnät			
Uppsala studentkår			
Uppsvenska Handelskammaren			
Vattenfall Connection AB			
Vattenfall Eldistribution AB			X
Vattenfall Värme Uppsala AB			X
Veterinärmedicinska föreningen			
Gruppen för cykel- och promenadväg utmed Stockholmsvägen			X
LRF:s kommungrupp			X
Seminarieparkens vänner			X
Nåntuna Ridklubb			X
Gamla Uppsala Villa- och Trädgårdsförening			X
SPF- Seniorerna Södra Oland			X
Rasbomoderaterna			X
Handelskammaren i Uppsala			X
Akademihotellet AB			X
Nobina Uppland			X
Tankesmedjan grön stad			X
Vaksala-Åby (privatpersoner)			X